

A kereszt jegyében

II. János Pál pápa négynapos ausztriai látogatása 1983 szeptember 10-13

2. rész

TALÁLKOZÁS AUSZTRIA NÉPÉVEL

A Dunaparkban impozáns volt a négy világtáj felől hőmpolygó embersereg. Hozzá a félelmetes kulissza: sötét felhők gördültek a hegyek felől az erdőkkel körülvett térség fölé. A Dunapark keleti gyújtópontjában volt elhelyezve az óriási ünnepi oltáremelvény. Mintha a tervezők megérezték volna a fenyegető nagy esőt: az oltár a föléje kifeszített fehér vitorlával és az oltár fölé emelkedő óriási árbóckereszttel, amelyről kötelek húzódtak körben lefelé, hajót ábrázolt, Péter hajóját, amit 2000 éve viharok ráznak... — Az emberáradat alig helyezkedett el a különböző parcellákon a 12 hatalmas fakereszttel szegélyezett mezőnyben, lassú, nehéz cseppekben megeredt az eső. Pedig még 9 óra sem volt. A Pápa érkezéséig még jó két óra, ha nem késik! Mi lesz addig? Csattogtak a keresztárbócokon és oltárárbócokon a zászlók, előkerültek a sűrű esőköpenyek, de nem mozdult a helyéről senki. Pedig az oltáremelvény és a közvetlen környékén kívül csak állóhelyek voltak; persze, a praktikus bécsiek magukkal hozták az ülőhelyet, a még praktikusabbak pedig kitalálták a „Pápa-hokkerlit” kartonból vagy 70 sillingért és árulták tízezerrel, mondván: garantáltan kibír legalább 120 kilót! — Ember tervez — eső végez! — A szakadó esőben elázott a szék alja, de se baj! — tetőnek került a fejk fölé nagy gyönyörűségére a szomszédoknak, akikre erről a tetőről ömlött a víz akár egy házereszlől!

Kivált kitűntek a zenészek, akik többszázán, az énekesek többbezen voltak. — Ebben a muzsika és ének hazája, Ausztria, ezen a vasárnapon, szakadó esőben, valóban remekelt, teljesítményével példát adva az egész világnak. Hiszen vagy 500 millió hallgató felé sugározták az adóállomások és a műbolygók ezt a fölséges zene- és énekprogramot.

Közvetlen mellettem állt egy ismerős derék parasztember és vincellér. Ahogy váltogattuk egyik elázott lábunkat a másikkal a bokáig érő vízben, mosolyogva azt mondta felém: „Milyen jó ez az eső a cukorrépának és a szőlőnek!”

Végre 40 perces késéssel, jelezték a harsonák, hogy megérkezett a Pápa! Láttuk is, hogy mozog a rengeteg útvészítő között az oltáremelvény felé a „Papamobil”. De még várni kellett, míg a szakadó esőben, óriási fehér esernyő alatt fölfejlődött az asszisztencia. Végtelen hosszú fehér kígyó emelkedett lassan fölfelé a sose végződő lépcsősorokon. A kicsi és a közönséges pap ministránsoknak, meg az oltárt előkészítő gyerekeknek már nem jutott esernyő. — Anynyi volt a püspök, érsek meg bíboros, hogy ezeknek sem jutott mindnek. Bár

magas volt az emelvény, az esőtől alig lehetett kivenni II. János Pál pápa kis-sé hajlott legendás pásztorbotjára támaszkodó alakját.

Végre megkezdődött az ünnepi mise! Az énekesek ajkán sírt a Kyrie, cse-

ség az ember felelőssége tetteiért Isten, embertársai és maga előtt”.

„Ahol nem ismerik el a felelősséget és a végső értékekhez való kötöttséget, ott könnyörtelen önzés kap lábra és az emberekkel szembeni visszaélés... Szét-

A SZENTATYA MINDSZENTY MÁRIACELLI SÍRJÁNÁL

gett a Glória. Az előénekes férfias tenorja harsonáknál is tisztábban szárnyalt. Valaki megjegyezte mellettem: „Így és ilyent rendezni és így kitarítani szakadó esőben csak az Egyház képes! Más rendezvénynél ennek a tömegnek a fele szétszéledt volna!”

Mintha az eső is csak arra várt volna, a tékozló fiúról szóló gyönyörű evangéliumi szakasznál kissé elállt. A Szentatya „A keresztény remény” jegyében üdvözölte beszédében Ausztria fiait és leányait, azután mindazokat a külföldieket, akik ezen a záróistentiszteleten résztvettek. — „Ma sok az öreg és fiatal ember, aki elvesztette a reményt. Remény nélkül azonban nem lehet tartósan élni”. A tékozló fiú büszkén és magabiztosan hagyta el az atyai házat és a messze idegenbe ment, mert ott látta a több szabadságot, a több boldogságot. Keservesen csalódott; a végén nem maradt más, mint disznók mellett az éhezés. És ekkor magába szállt: „fölkelek és atyámhoz megyek” — „Krisztus eme mélységes hasonlatában bennfoglaltatik az ember örök drámája. A szabadság, a rosszul használt szabadság drámája”.

A Teremtő az embernek megadta a szabadság csodálatos képességét. Ennek a szabadságnak azonban nagy az ára. A Teremtő rendelése szerint kell élni vele. — „A szabadság nem önkény, az ember nem tohet meg mindent, amire képes, vagy ami tetszik neki. Nincs szabadság megkötöttség nélkül. Ez a megkötöt-

tesik a házasság, a család; semmibeveszik a másik fél, a magánmunka, a gyermek, az öregek és beteg emberek életét. Isten imádása helyett jön a pénz, az előny vagy a hatalom imádása.

Az egész emberiség története nem más, mint visszaélés a szabadsággal. Ezért áll ma annyi ember „összetört élet”, elárult szerelem, önközta nyomor, aggodalom és kétségbeesés előtt... Amikor az ember szabadságával visszaél, rosszul használja — beszélünk bűnről. A bűnből nincs más kiút, csak a magabaszállás, a bánat és a visszatérés: „fölkelek és atyámhoz megyek”. „És azt mondom neki: Atyám, vétkeztem az Ég ellen és Te ellened”. (Luk. 15,18).

„A szeretet erősebb, mint a bűn”. — Csak vissza kell térni és ki kell békülni az atyával. Ezért „értékeljétek újra a bűnbánat szentségét, amelyet a kiengesztelődés szentségének is nevezünk”.

A Szentatya ezután arról beszélt, hogy a házasság és családi élet ma nagy veszélyben van. Emiatt szenved ma a legtöbb ember, a házastársak, még többet a gyermekek és végül az egész társadalom. — Ennek a krízisnek a gyökerei a hamisan értelmezett szabadság fogalmában vannak. Ha a szabadságot a házasság és családi életben a felek úgy értelmezik, hogy csak az ő egyéni, önző kényelmüket és élvezeteiket elégítsék ki, a másik fél s az egész család érdekei ellenére is, és ha ezt az önző szabadságfogalmat a házasságban a mindennapi rossz példa,

sőt, a bűnös közvélemény is alátámasztja, válságba kerül a keresztény családi élet.

Ez a helyzet még súlyosbodik azáltal, hogy az ún. modern közvéleményben már magát a házasság és család intézményét kezdik kérdésessé tenni, azért, hogy igazoljanak más formákat az együttélésnek. Aztán annak ellenére, hogy ma már szinte mindenki látja a család fontosságát a társadalom és az állam szempontjából, még mindig olyan kevés történik az érdekében.

„Én azonban azt hiszem, — mondotta a Pápa befejezésül — ennek a krízisnek a döntő oka még sokkal mélyebben fekszik. A házasság és a család azért vannak veszélyben, mert meghalt bennük a hit és a vallás iránti érzék. Mert a házastársak maguk és ezzel a gyermekeik is Istennel szemben közömbössé lettek”.

A MÁRIACELLI SZÜZANYÁNÁL

A Szentatya érkezése Máriacellbe 10 óra 15-re volt téve. Csaknem egy órát késett. Az ok az volt, hogy ennek az utolsó napnak, szeptember 13-nak koradélelőttjére volt tervezve Kahlenberg meglátogatása. Ez volt az a hely, ahonét 300 évvel ezelőtt a döntő csata elindult. „Jézus, Mária, segíts!” volt a csatakiáltás, amely azon a ködös reggelen megremegtette a földet. A templomban az egyik mellék oltáron ott van XI. Ince pápa képe, aki a középeurópai hatalmakat felszólította Bécs felszabadítására, és akinek a pénzügyi segítsége nélkül az nem sikerült volna. Nem véletlen, hogy ez a szikár, csupa ideg pápa 28 éves koráig katona volt, mielőtt a papi pályát választotta. Lengyel utódját, II. János Pál pápát, láthatóan mélyen meghatotta ez a visszaemlékezés:

„Úton vagyok a Szűzanya szentélye, Máriacell felé. Gondolatban mindnyájukat magammal vislek... Isten fizessen meg! — szeretnék felétek és családaitok felé kiáltani, minden áldozatért, amit ezekért a felejthetetlen napokért hoztatok!... Tartásotok szem előtt állandóan, hogy az utómunka egy ilyen fontos eseménynél éppen olyan fontos, mint az előkészítés.”

Ezután lengyel testvéreire fordult: „Titeket is, lengyel testvéreim, szeretnék magammal vinni a Magna Mater Austriae és a Mater Gentium Slavorum felé.” — A beszédét ezután lengyelre fordította: „... mindenekelőtt a hit ereje volt az, amely a királyt és hadseregét arra képesítette, hogy a halálosan veszélyes kihívást Európa és az egyház szabadságának a védelmében vállalják és megállják... Mielőtt hazájából bécsi útjára elindult, megállt Jasna Gorában, ott meggyónt, onnét továbbindult Krakóba tisztelni a krakkói Szűzanyánál... Annak, hogy éppen ma szenteltük fel itt Kahlenbergben, a győzelmes csata színhelyén, a Jasna Gora-i Szűzanyának a képét, mély értelme van. Kifejezése akar lenni a hálának, amivel őseinknek tartozunk, akiknek bátor tanúságtételéből szeretnénk ma bátorságot (Folytatás a 2. oldalon)

PROF. DR. MERLE TAMÁS OP:

A példamutató celibátus

A celibátus mint erkölcsi kötelezettség

II. János Pál pápa 1979 nagycsütörtökén írt levelében rámutatott a celibátus példaadó értékére. Nem ért egyet azokkal, akik a celibátusban csak jogi intézkedésből fakadó kötelezettséget látnak. A papság ugyan nem jár együtt szükségszerűen a nőtlenséggel, azonban a latin egyházban a papságra később fiatalok jól tudják, hogy hivatásuk velejárója a celibátus, és ennek megtartására ünnepélyesen ígéretet tesznek. Nos, az ígéret megtartása nem pusztán csak jogi, hanem igazi erkölcsi kötelezettség. Az adott szóhoz való hűség a jellem iskolája. Épp amikor a papnak a celibátusért meg kell küzdenie, akkor növekszik meg erkölcsi értéke. A celibátus minden pap erejét próbára teszi. De ha a pap alázatosan el is ismeri, hogy e kötelezettség néha emberi erejét meghaladja, azt is tudja, nem saját erejével, hanem Isten kegyelme segítségével kell helyt állnia. Aki a hitből él — és kinek kell jobban a hitből élnie, mint a papnak? — az tapasztalatból elmondhatja Szent Pálal: „Mindenre van erőm abban, aki megerősít engem” (Fil 4,13).

Isten kegyelmének ereje

Szent Pál a korintusiakhoz intézett második levelében elismeri, hogy Isten nagy kegyelmekben, sőt rendkívüli kinyilatkoztatásban is részesítette. Majd így folytatja: „De hogy a kinyilatkoztatások nagyszerűsége önhitté ne tegyen, tövist kaptam testembe, a sátán angyalát, hogy szüntelen zaklasson s el ne bízam magamat. Háromszor kértem azért az Urat, hogy szűnjék meg, de azt felelte: Elég neked az én kegyelmem, mert az erő gyöngeségben lesz teljes” (2 Kor 12,7—9). Sokat vitatkoztak azon, miben is áll Sz. Pálnak e testi tövise. Az ezegéták manapság általában elismerik, hogy nem testi kísértésekről vagy a testiség bűnéről van szó, hanem inkább valamilyen testi bajról, betegségről, mely Pált apostoli tevékenységében akadályozta és megalázta. De nem is fontos tudnunk, miben is állt e testi zaklatás, inkább az Úrnak a válaszát szívleljük meg: Elég az én kegyelmem, mert az erő a gyengeségben lesz teljes. Nem az apostolnak, hanem az isteni kegyelemnek erejéről van szó. Az emberi gyengeségben való helytállás nyilvánítja ki legjobban az isteni kegyelem erejét. Ily értelemben a celibátusi ígéret-hez való hűség egyben a hit győzelmét is

jelenti. Aki kegyeloméért imádkozik, hitéről tesz tanúságot és aki Isten kegyelmével megállja a helyét, Szent Pállal mondhatja: „Isten kegyelméből vagyok, ami vagyok s rám árasztott kegyelme meddő nem maradt” (1Kor 15,10).

II. János Pál pápának igaza van, amikor azt mondja, hogy a celibátus miatt válságba jutott pap meg fogja azonnal a dolgot könnyebbik végét azáltal, hogy felmentést kér. A felmentés egy jogi aktus, az ígérethez való hűség erkölcsi magatartás, hit és ima kérdése. Ha egy pap a Szentszéktől meg is kapja a felmentést — VI Pál alatt ez gyakran történt — erkölcsi felelősség utána is terheli. Tény marad a felmentés után is, hogy erkölcsi nivoltában nem tudott helyt állni. Erről egyénileg, lelke mélyén Istennek kell számot adnia. Csak egészen kivételes esetekben — főképpen amikor már úgyszólván házasságban él és gyermekei vannak — lehet indokolt, hogy a pap a celibátus alól felmentést kérjen.

A pápa arra is utal, hogy a híveknek ebben a kérdésben is joguk van a pap példaadására. A házassági ígéret megtartása is krízisbe sodorhatja a házasságleket és ez néha nagyobb lehet, mint a pap lelki válsága. A papnak fenn kell tartania a krisztusi elvet: amit Isten egybekötött, ember el ne válassza, szükséges tehát az adott ígérethez való hűség hősies példáját adnia. Különben előfordulhat — mint ahogy VI. Pál idejében meg is történt, — hogy a hívek, akik nem értik meg mindig a teológiai distinkciókat (t. i. hogy a házasság szentség és a celibátus nem az), az Egyháznak szemére vetik, hogy két mértékkel mér: a házasságot nem hajlandó felbontani, a papok celibátusát egy tollvonással megszünteti.

A celibátus mint eszkatológiai jel

VI. Pál és II. János Pál pápák ismételten a celibátus eszkatológiai jellegére hivatkoznak. Mit jelent ez? Az eszkatológia a végső dolgokra utal, tehát arra, ami majd a világtörténelem végén megmarad. Nos, a nemi életnek csak addig van jelentősége, míg a földi élet tart. A családi élet kötelékei is csak földi élet tartamára érvényesek: „holtomiglan holtáiglan” mondotta a régi esketési szöveg. Az örök életben nincs családalapítás, nincs gyermeknemzés sem. Ez természetesen nem csökkenti a nemi élet vagy a családi kötelék értékét, csak rámutat határaitra. Az Úr Jézusnak erre vonatkozó tanítása világos. Amikor a szadduceusok, akik a feltámadást tagadták, a mestert zavarba akarták hozni, a következő kérdést tették fel neki: „Volt hét testvér. Az első megnősült, aztán meghalt. Mivel gyermeke nem volt, feleségét testvéreire hagyta. Ugyanaz történt a másodikkal és harmadikkal is, egészen a hetedikig. Végül meghalt az asszony is. A feltámadáskor tehát a hét közül melyiknek lesz a felesége?” (Mt 22, 25—28). Jézus e fogós kérdésre így válaszolt: „Tévedtek. Nem ismeritek sem az Írást, sem Isten hatalmát. A feltámadás után ugyanis nem nőülnek s férjhez sem mennek, hanem úgy élnek, mint Isten angyalai a mennyben” (Mt 22, 29—30). A celibátus megtartása mintegy előlegezése a végső, földi élet utáni állapotnak s ennyiben eszkatológikus jel. Persze valaki talán azt mondja: a celibátus megtartása egzisztenciális problémát okoz, ilyenfajta szép, misztikus lelkeknek való érvek nem olda-

nak meg semmit sem. De épp itt a tévedés! A papi celibátus megtartása nem elvont argumentum, hanem igenis egzisztenciális jellegű tanúságtétel. Előző cikkeinkben már mondtuk, hogy a nyugati világ tagadhatatlanul az erkölcsi dekadencia jeleit mutatja. A szexualitás mértéken felüli magasztalása az embereket, főképpen az ifjúságot félrevezeti, mert azt a látszatot kelti, mintha a nemi élet az embert boldoggá tehetné.

A keresztjegyében

(Folytatás az első oldalról)

got méríteni a veszélyeztetett keresztény értékek állhatatos megvédésére.”

Aztán újra németre fordítva beszédjét, mondotta az előtte álló fiatalokhoz: „Természetes, hogy egészen különösen szeretnék titeket magammal vinni Máriacellbe, kedves diáklányok és fiúk. Szeretném, ha elmondhatnám Máriának rólatok ma azt, hogy a ti szívetek nyitva áll Fia minden hívására: „amit Ő mond nektek, azt tegyétek”... Neki szüksége van házasságokra, amelyek élő sejtjei az Ő országának és kisugárzói az Ő szeretetének.

Neki szüksége van emberekre, akiknek az életén láthatóvá lesz, hogy Ő a mi szívünk végső vágyódása. Neki szüksége van emberekre, akik az Ő egyházában a papi szolgálatot végzik úgy ahogy én azt köztetek végezhettem. Hagyatkozatok Rá egészen, mert fölséges élményben lesz részetek, amely minden erőfeszítést megér... Isten Veletek!”

Ezalatt Máriacellben összegyűlt az óriási tömeg. Először csak papok, szerzetesek és szerzetesnők találkozásának szánták a Szentatyával, de aztán kitűnt, hogy a világiakat, a népet, nem lehet kirekeszteni Máriacellből. Így a főtér magjában helyezkedett el a papság és a szerzetesség, betegjeik pedig a hatalmas kegytemplomban; a nép előzönlötte, amerre a szem csak ellátott, az összes benyúló utcákat, — lehetett vagy 80 ezer ember.

Máriacell valóban történelmi ünnepe! — Csak amikor a pápa elhagyta Máriacell térségét, lett nyilvánvalóvá, hogy ott jelen volt a Világegyház. Nemcsak legfőbb képviselőjében, a pápában, hanem hallani lehetett ott mindenféle nyelvet. Voltak ott Ausztráliából, Délafrikából, Amerikából, egyszerűen az egész világról.

Az egész ausztriai látogatást kedveség, nyíltság és barátság jellemezte, de Máriacell talán a legkedvesebb. — Valaki hamarosan felfedezte a rendezés egy nagy hibáját: az összes napokon hiányoztak a Mária-énekek. Különösen feltűnt ez a főistentiszteletnél a Dunaparkban. Máriacell ezzel szemben virágzó alpesi rét, egyik szép Mária-ének a másik után; előkészítésként „Ava Maria zart...” — „Maria, wir Dich grüßen...” — „Wunderschön prächtige...” — „Meerstern, ich Dich grüße...” stb.

Aztán jött a tertia. Ez egy órája a papi zsolozsmának. Általában előkészületül szolgál a szentmisehez. Már az antifóna: „Te dicsősége Jeruzsálemnek, Te öröme Izraelnek és tisztessége egész népünknek” — kire kell ezt alkalmazni, ha nem Máriára...! Aztán jöttek a zsolozsmák: 121. „Fölemelem a szemem a hegyek felé, honnét jön segítség?” — Aztán a 122.: „Hogy ő ültem, amikor mondták nekem: Az Úr házához zarán-

Épp a mai világban van a megengedett házassági életéről való lemondásnak példaadó súlya. Épp a mai materialista és hedonista világban aktuálisabb mint bármikor máskor. Idézzük befejezőül a zsinatnak „A papi szolgálatról és életéről” szóló határozatát: „A mennyek országáért vállalt szüzesség illetve a celibátus által a papok új és még kiválóbb értelemben vannak Krisztusnak szentelve... Ezenfelül előjeleivé lesznek az eljövendő világnak, amely a hit és szeretet által már jelen van, s ahol a feltámadás gyermekei nem mennek férjhez és nem is házasodnak” (16).

dokolunk”...; aztán az olvasmány: „Ünnepelj, Sion lánya, örüld és mutasd magad teljes szívből, Jeruzsálem lánya, mert Izrael királya, az Úr van közeledben!”

A tertiának régen vége volt, mikor 11 óra felé jelezték, hogy közeledik a pápa helikopteren. Csakhamar föl is tűnt a három gép. A jószeműek látták, amint az elsőben áll a pápa és áldást oszt. Még vagy 20 percbe telt, amíg a kegytemplomba vezető lépcsőkhöz ért a „papamobil”. Hosszú volt a prelátusok és püspökök sora, míg a végén megjelent a pápa kedves, már annyi útjáról jól ismert alakja, kezében a szokott pástort a jólitmert fészülettel. II. János Pál pápa valóban botnak, járőrszéknek használja a keresztet, minden mozdulatán látszik, hogy mennyire megszokta, mennyi kilométert ment már vele. Jobbra-balra kitér, áld, intogt és elmaradoz, mintha régi, jólitmert helyre jött volna...

Sokat késett, ezért sietni kell. Mi a templomtérén ültünk, háttal a főtéren elhelyezett főoltárnak, így a szentmise cselekményéből nem sokat láttunk, de mindent hallottunk, az énekekbe nagyon jól és könnyen bekapcsolódtunk. Úgy éreztem magam, mint egy templomban, valahol hátul, de mégis egy éneklő, imádkozó nagy közösségben. Az ének, a harsonások, már ismertek vasárnapról a Donauparkból. Csak még tisztábbak, közelebbiek, nincs eső, a tavaszúlo fekete fellegek közül előragyog a nap, jóleső melegével lassan fölmelegíti dermedt tagjainkat. Már az evangéliumnál vagyunk, következik a szentbeszéd:

„Kedves zarándoktársaim a celli Szűzanyánál! A Szűzanya Juda hegyei közé sietett, Ain-Karembe. Mi, ma Stájerország hegyei közé siettünk hozzá, ahol P. Magnus egy „kis cellát” emelt neki. Több, mint 800 éve fogadja most benne itt az ő szentélyében a zarándokokat és veszi át kéréseiket és köszönetüket.

A zarándokok messziről jönnek, ki vándorbottal, ki kormánypálcával és beajánlják magukat a Magna Mater Austriae, a Mater Gentium Slavorum és a Magna Domina Hungarorum kegyeibe... „Népek vándorolnak a Te fényedhez és királyok ragyogó fényességhez. Tekints föl és nézz körül, ők mind Hozzád gyülekeznek és jönnek és a szívved remeg a gyönyörtől és szélesre kitarul.” (Jéz. 60 3—5.)

Mint zarándokló Istennépe, mindnyájan az Istenről föl vagyunk ismerve, meghatározva és elhivatva, hogy résztvegyünk Fiának lényegében és alakjában. (Róm. 8, 28.) Mindannyian egymásra vagyunk utalva és mindegyik viseli a másikat... mindnyájatoké gondolataim és szavaim a papságról, a szerzetesi életéről, amit én ma Nektek a Szűzanya kegyképénél elmélkedőül és sze-

(Folytatás a 3. oldalon)

Kiadóhivatalunknál kapható könyvek

- Mindszenty József: Hirdettem az Igét** (1944–1975). — 300 oldal, vászonkötésben DM 25,— vagy § 12,—
Mindszenty József: Napi jegyzetek 480 o. vász. köt. DM 32,— § 15,—
Mindszenty József: Emlékirataim, 500 o.d. vász. köt. DM 40,— § 22,—
Kardinal Mindszenty: Erinnerunggen 4. kiad. vász. köt. DM 40,— § 22,—
Közi Horváth József: Mindszenty bíboros, zsebkiad. DM 6,— § 4,—
Meszlényi Antal: Magyar szentek és Szentéletű Magyarok, 300 o., egész vászonkötésben DM 20,— § 10,—
Az Irodalom világa. Irodalomelméleti alapvetés, 100-nál több versillusztációval, kb. 300 old., vászon köt. DM 15,— § 10,—
Szamosi József: Máriacelli emlékkönyv, képes kalauz 48 képpel, ebből 32 színes DM 12,— § 6,—
 Szállításkor + portóköltség.

Megrendelhető: az „Életünk” kiadóhivatalánál
Oberföhringer Str. 40
D-8000 München 81, W. Germany

A kereszt jegyében

(Folytatás a 2. oldalról)

mélyes elmélyüléssel mondok. — A mai evangélium ebben a mondatban csúcsosodik ki: Boldog ő mert hitt, hogy beteljesedik rajta, amit az Úr neki elmondott (Luk. 1 45). Az első mindig az, hogy az Isten beszél velünk, ezért kell a mi lelki életünkben az elsőnek mindig a hallgatnitudásnak lennie. Először figyelniünk kell, csak utána tudunk engedelmeskedni. Szűz Mária ebben nekünk példakép. Az evangéliumok úgy ábrázolják őt, mint a „Hallgatag”-ot, aki hallgatva mindent meghall, mindent megőriz és hagy megérni az ő szívében. Az Istenre ráfigyelésből, önként beszélgetés lesz az Istennel. Mondjatok is el Neki mindent, ami bennetek van és mozgog; az örömeiteket, gondjaitokat, a rátok bízott emberekért, gyermekekért; vigyék el a nehézségeket, a sikertelenségeiteket, minden személyes bajotokat és szenvedéseket.

Kedves papok és szerzetesek! Az ima legyen pótolhatatlan tartozéka a ti hivatástoknak. Még akkor is, amikor a hétköznap túlfutunk munkával van kitöltve, szükségtek van alkalmas időre, hogy imádkozhassatok. Imádság és munka nem választhatók el egymástól... Így lesz végül maga a munka is imádság.

Tanuljatok imádkozni. Merítsetek a papi zsolozsma gazdagságából és az Eucharisziából. Tanuljatok meg az Úr iskolájában úgy imádkozni, hogy magatok is az imádság mesterei lehessetek és a rátok bízottakat is erre tanítsátok. Az eltemetett hitüket így hozzátok fölszínre és adtok életüknek értelmet és tartalmat.

Kedves papnövendékek, noviciusok és noviciák! Már a szeminárium és a noviciátus legyen helye a szemlélődő imának és hely, ahol bizalmasan együtt vagytok az Úrral. Tudom, mekkora bennetek a vágy az igazi imádkoznitudás után.

Kedves Testvéreim! Ha az Isten szava, az imádság, a csendbe vezet minket, mégsem izolál. A Szűzanya is ebben a csendben készült föl az anyaság magasztos hivatására”.

Itt kitért a Szentatya a világi papok sokszor nehéz sorsára, mert szenvednek az egyedüllétől. „Kevés a pap, messze van töle a paptestvér, már a paphány miatt is, s ezért kétszeresen egyedülállóknak érzitek magatokat a mai világban, amely üzeneteket nem érti, vagy idegen neki. Ezért újra és újra élesszétek fel magatokban a testvéri összetartozás érzését a papi zsolozsmán, az Euchariszián és a szentségeken át. A mennyország kedvéért önként választott

Meszliényi Antal: ÉS SZENTÉLETŰ MAGYAROK

Nélküldözhetetlen kézikönyv! Az Árpád-ház szentjei mellett először foglalkozik a nemkanonizált, de szentéletű régi magyarokkal (Bánfy Lukács esztergomi érsek, a Pálos-rendalapító Özséb, a kassai vértanú, Kelemen Didák minorita, Hám József szentmáriai püspök stb.); rajtuk kívül a közelmúltból 15 magyar hitvalló, illetve vértanú részletes, hiteles életrajzát tárja elénk (Prohászka Ottokár, hg. Bathány-Strattmann László, Bogner Mária Margit, Hummel Kornél, Kaszap István, Apor Vilmos stb.). Tudományos igényű készült munka, emellett élvezetes, felémelő olvasmány. Nem hiányozhat egyetlen katolikus magyar család könyvespolcáról sem!

A gyönyörű nyomdai kiállítású, 300 oldalas könyv, kékszínű egész vászonkötésben, arany nyomással, rendkívül kedvezményes áron **DM 20,- vagy \$ 10,-** (+ portóköltség) befizetése ellenében kapható az **Életünk** kiadóhivatala címen. **Rendelje meg! Koriátolt példányszám!**

celibátus is szabadabbá teszi a papot az emberekért való szolgálatra. De szabadabbá teszi ahhoz is, hogy mély és szoros paptestvéri barátságban fűzzön össze benneteket egymással.

Ebben segítsen benneteket az a tudat is, hogy a Szűzanya, mint Isten anyja, nektek különösen az édesanyátok. Mert ti hirditek és adjátok tovább a világnak nemcsak a Eucharisziában, hanem a tanításban, az Igében is, az Ő isteni Fiát. Így különösképpen testvérei vagytok Jézus Krisztusnak és ez a testvériség is összeköt titokzatosan kegyelmileg is egy testté, Krisztus titokzatos testvére. A Szűzanya az ő „fiat”-ja, „Legyen meg a Te akaratod”, által lett az Isten anyja. Boldog az, aki hitt, mert ezután boldognak magasztalja minden nemzedék.

Igen, kedves Testvéreim és Növéreim! Boldogok vagyunk mi is, akik hittünk, ha ma Szűz Máriával ebből az Istennel talo találkozásból elindulunk és hirdetik minden hegy és völgy lakójának, minden országnak és kontinensnek azt, ami a Szűzanya méhében, Krisztusban, az Ő Fiában és bennünk, az Ő testvéreiben, ma valóság lett.

*

A szentmise után a Szentatya a főpappal és az asszisztenciával bevonult a kegytemplomba. Egy darabig imába merült a celli Szűzanya kegyképe előtt. Aztán bement a sekrestyébe, levetkőzött, majd újra a templomba ment, egyenesen a Szent László-kápolnába, ahol Mindszenty sírja van. Két térdre ereszkedett a márványkövön, mélyen meghajolt, aztán csendes imába merült. A gráci püspök, Johann Weber, a házigazda szerepében követte a Szentatya a sírhoz. Ő is két térdre ereszkedve asszisztált, a protokollon kívüli aktusnál.

Erre nem számított senki! — II. János Pál pápa olyan egyszerűen és természetesen, csak szívére hallgatva, oldotta meg a nehéz kérdést, a Mindszenty-sír meglátogatását. A riporterek ott termettek, lefényképezték a jelenetet. Másnap az összes televíziók pont ezt a képet közvetítették nézőiknek.

És utána természetesnek vette mindenki a látogatást. Még Lécai bíboros is és mindazok, akik vele együtt tüntetéstől félték Mindszenty sírjánál. — Milyen egyszerűek az egyenes, természetes cselekedetek! II. János Pál pápa jóvátette azt a hibát is, hogy Mindszenty temetésén a hivatalos Egyházat nem képviselte senki.

*

Akik ott voltak, elmondották azt is, hogy amikor a Pápa helikopteren elhagyta Máriacell térségét, Lécai bíboros négy magyar pappal misézett a Szent László kápolnában Mindszenty sírja fölött. Rövid allokúciót is mondott: „Itt ebben a kápolnában van eltemetve Szelepcsényi György, egyik elődöm a török időkben, aki Bécs felszabadítására félmillió aranyat áldozott. Uvancsak itt van eltemetve elődöm, Mindszenty József hercegprímás, aki végig hű maradt a Hazához, Istenhez és önmagához...”

A Magyar Kurir a pápai látogatásról Mindszenty József bíboros sírjánál így emlékezik meg 1983 szeptember 16-án: „Ezután a Pápa bement a Szent László kápolnába és térdelőn imádkozott Mindszenty József bíboros, Magyarország volt prímása sírjánál, akit 1975-ben idetemettek. Elmondta a Salve Regina-t és latin liturgikus könyörgést mondott az elhunyt bíboros lelkiüdvéért”.

Ugyanezt szóról-szóra közölte az Új Ember 1983 október 2-i számában. ■

Irányi László püspök európai pásztorútja

Szeptember első hetében jött át Németországba, itt résztvett az Európai Magyar Lelkészek őszi konferenciáján Wernauban (Stuttgart mellett).

Innét szeptember 10-én Frankfurtból Baselbe repült a baseli magyar Szent István, Szent Imre és Gellért szenttéavatásának 900. jubileumára, ahol magyar ruhás kislánykák virágcsokorral várták.

Vasárnap reggel nyolc magyar pap, Baseli dékánja, Dr. F. Trösch, a hívek nagy tömege és egész gyerekereg várta a francia templom előtt, ahová püspöki ornatibusban vonult be. Itt Prof. dr. Mehrle Tamás főlelkész üdvözölte és mutatta be a híveknek: „Ha valamikor, úgy most a szívünk legmélyéről sírt fel a könyörgő ének Szent István királyunkhoz: „Magyar-

megelégedett, boldog és bizakodó. Isten segítségével — fog ez menni!”

Szeptember 14-én az új püspök tiszteletére ünnepi vacsora a főlelkészségen. Szegény Irányi László püspök úr! Éjfél volt, mire ágyba került és másnap, 15-én már messze Münchenen és még Salzburgon is túl, Mattsee-ban kellett neki ünnepi misét, ünnepi szentbeszédet mondania a salzburgi érsek, Dr. Karl Berg, a mattseei prépost, német és magyar ismeretlen urak és hölgyek jelenlétében, teljesen ismeretlen helyen és környezetben... És minden ment...

Még részt kellett vennie a mattseei Szentkorona-Emlékmű fölavatásán, utána egy hosszú díszében. — Délután sietnie kellett tovább Máriacellbe, de itt

SÍK SÁNDOR (1889–1963):

Az andocsi Máriához*

*Koldusboton, törött mankón
Jövünk búcsút járni,
Szűzmáriás magyaroknak
Kopott unokái.
Éjfél van a Duna táján.
Magyaroknak éjszakáján
Nincs más, ki virasszon.
Baráttalan, testvértelen,
Hozzad ver a veszedelem
Boldogságos Asszony!*

*Megcsúfolták, megpöködték,
Ami bennünk szép volt,
Kilencfelé hasogatták,
Ami rajtunk ép volt;
Tépett testünk megtapossák,
Ragadozók ragadozzák
Édes-kevesüinket,
Koporsónkat faragdálják.
— Eléd sírjuk, magyar árvák,
A mi keservünket.*

*Idegének megnevetik
Drága magyar szónkat,
Idegentől kéregetjük
Kenyerünket, sönkat.
Magyar kezek szántogatnak,
Régi rögön új uraknak,
Néped hegy-völgyén.
Más arat, hol mi vetettünk:
Jövevények, szolgák lettünk
Úr-apáink földjén.*

*Boldogasszony ezer évig
Édesanyánk voltál,
Eleink, ha hozzád sírtak,
Hozzájuk hajoltál:
Száz ostorral ostorozzon,
Csak ez egyért, Boldogasszony,
A jó Krisztust kérd meg:
Négy-víz-parton, három-hegyen
Mindörökké magyar legyen
A máriás ének.*

* A költemény alcíme: „Magyar búcsújárók éneke 1920-ban”. Vagyis akkor íródott, benne sajog a Trianoni béke ütötte még friss, — de azóta sem csillapuló magyar fájdalom. Most abból az alkalomból közöljük, hogy Sík Sándor éppen húsz évvel ezelőtt, 1963 szeptember 28-án halt meg Budapesten.

országról, édes hazánkról, — Ne feledkezzél el szegény magyarokról...” — Szentbeszédében az új püspök István király jövőbelátó bölcsességét és szent életét idézte, csak így tudta megalapítani a hont, szentté nevelni a fiát és kereszténnyé tenni a népet... Keresztény hit és erkölcs nélkül odahaza is, de különösen idekint, idegenben, elpusztul a népünk...

Milyen csodálatosan hamar váltunk újra egy közös nagy magyar családdá ebben az ünnepi szentmiseáldozatban, amit püspökatyánkkal kilenc pap celebrált! A szentmisét ünnepi óra követett: zene, ének, tánc és közös ebéd.

Irányi püspök Baseltől újra Németországba repült, ahol szept. 11- és 12-én résztvett a Kastl-i Magyar Gimnázium évnnyitó konferenciáján és a Veni Sanctén. Az iskolaigazgató, dr. Major Márk atya, két paptestvére, a nővérek, a tanári kar és a növendéksereg élén szeretetteljes várakozással fogadta. — Mennyei magyar remény, gond, de öröm is ez az iskola mindenki számára, aki aggódó szeretettel közeledik feléje!

Kastlból az út Münchenbe vezetett. — Itt van a magyar főlelkészség összes tartozékaival: Magyar Misszió, Karitás, Magyar Iskolabizottság, Európai Cserkészparancsnokság, az „Életünk” szerkesztősége, KMEM, stb.

Itt is mennyei várakozás, mennyei a tenivaló...! Egy sokat tapasztalt paptestvérem mondotta még az őszi papi konferencián: „Mit jelent az, hogy egyszerre lett püspökünk, lett fejünk? Mindenki

legalábbis a fekhelyre nem panaszkodhatott. A Prelatúrára került, ahol nem is olyan nagyon régen, vagy egy századdal előtte, megszállt I. Ferenc József császár és király, és ahol, rövid időre bár, de közvetlen előtte pihent meg II. János Pál pápa.

Másnap, szeptember 16-án, 10 órakor szentmise a bazilikában szentbeszéddel a magyar Vitézi Rend tagjainak, a volt ludovikásoknak, akik a világ minden tájáról Mattseen és Máriacellen át sereglettek Wienerneustadt felé ünnepi találkozóra.

Szentmise után tisztelegtünk Mindszenty sírjánál: pápai himnusz és „Boldogasszony Anyánk...”. A sír megkoszorúzása. Aztán következett a Nádasy Ferenc-kápolnában az újonnan restaurált és eredeti helyére visszahelyezett Szent Erzsébet kép megáldása. A megáldást Esterházy Pál nádor, a kápolna építetőjének az imája a Magyarok Nagyasszonyához vezette be. — Mennyire másképpen hangzott ez az ima ebben a történelmi távlatban és keretben a lefejezett Nádasy Ferenc országbíró emlékezetével!

És megint sietni kellett Irányi Lászlónak, az új magyar „vándor püspöknek”, Rómába, a vatikáni kúriába egy „megbeszélésre”. Mit volt mit tenni, — autóbá ültem vele és levittem Szamosi József barátom társaságában a Sankt Pölteni vasútállomásra a vonathoz.

Ez volt az új magyar püspök, dr. Irányi László, első európai pásztorútja. **H. F.**

DR. NOSZLOPI LÁSZLÓ (Budapest):

Mulandóság és kultúra

Mesék — pl. a *Dornroschen* — bölcseisége azt tanítja, hogy az ember minden jóval meg van áldva, de a halál átkával megverve.

Platon, az alkonyodó antik világ ragyogó, fenkölt bölcselője az örökkévalóság intuicióját teszi filozófiájá gerincévé. Az ideák világa a változó, tökéletlen valóság mulandó dolgainak örök-változatlan, tökéletes mintaképéből áll. Amint Goethe mondja: *Minden mulandó csak hasonlat*. A platói eros a Bőségnek és a Hiánynak szülötte: még nem jó, de nem is rossz, hanem a javulás és törekvés. Eros az emberben előlente a szép testekre, majd a szép lelkekre törekszik, azután a szép ismeretekre. Végül felfedezi az önmagában való szépet, a szép ideáját, a *kalokagathidá*-t és ekkor válik az élet érdemessé arra, hogy végigéljük. Pauler Ákos, a „magyar Platon”, tehát méltán nevezi a filozófiát a végtelenre-törekvés egy fajtájának. A halál is az ideák világához, az örökkévalóságához történő valamiféle eljutás. A legfőbb idea a jóság ideája, az *agathon*, ennek megismerése a legfőbb tudomány, *to magiston mathéma*.

Kérdezhetjük Platon gondolataival foglalkozva, hogy mi a jó, mi a jóság eszméje? Jó nyilván az, ami felelet arra: Mit kell tennünk, mire törekedjünk, mi az élet hivatása, célja, értelme? A jóság ideájához akkor jutunk el, ha olyan világosan és határozottan képesek vagyunk a fenti kérdésekre megfelelni, mint amilyen világosan és határozottan tudjuk, hogy $2+2=4$. Az élet feladata e szerint az erkölcsi belátás élesztése, finomítása.

Ebben az irányban, de ezen túl található Jézus Krisztus tanítása és ígérete az ő hívei számára: *En feltámasztom őt az utolsó napon*.

Tehát az örök élet, a lélek élete: a halál legyőzése a kereszténység szerint.

E kinyilatkoztatással szemben áll a halálfélelem. Ösztönös jelenségnek látszik, tehát valami természetes jelenségnek. A homokóra szeméi leperegtek, az egyéni élet ideje elfogyott, és az egésznek jelképe az olyan óra-lap, amelyen nincs mutató... *A halálból még senki sem tért vissza* — szokták mondani.

E közfelfogással ellentétben van egy másik lehetőség, amelyre Jung mutatott rá. E szerint az élet első felében a cél az érvényesülés ebben a földi világban. A 38. év az élet delelője. Most már nem a földi érvényesülés, hanem a halál a cél. De a tudattalan ebben a célban nem értelmetlen megsemmisülést lát, hanem az élet tulajdonképeni értelmének beteljesülését. Amint évtizedekig készült elő az ember az életre, miért ne készülhetne elő ugyanennyi ideig a halálra? És valóban a tudattalan megteszi ezeket az előkészületeket a tudat akarata ellenére is. Az élet második felében a halálra vonatkozó gondolatok a tudatban szaporodnak. A tudattalannak e közben nem az a fontos, hogy meg kell halni, hanem, hogy miként halunk meg?

Az egész emberi kultúra öntudatlanul is az örökkévalóság hitén alapul és lényeges vonása az örökkévalóságra-törekvés. Mind a művészetnél és költészetnél, mind pedig a tudománynál kimutatható ez a vonás. A tudós az igazság megismerésére törekszik, az igazság pedig örökkévaló. Már *Szent Ágoston* észrevette, hogy mulandó dolgokra is vonatkozhatnak örök igazságok.

Cézár egy időben élt, aztán meghalt, mindez a múlté már. De az az igazság, hogy Cézár egy bizonyos időben él, örökké érvényes marad.

A művészi szép szintén a maradandó ragadja meg, a jellegzetes, a dolgok örök lényegét. A szépség nem szűnik meg, nem múlik el a dolgok rohanó árával. A modern bölcselők körében főleg Pauler Ákos mutatott rá igazság és szépség időfeletti érvényességére. Aki pedig ismeri az igazságot, ismeri az örökkévalóságot: *Qui novit veritatem, novit aeternitatem*.

Az emberré-válás öntudatra-ébredést jelentett, egész sorsunk tudatosulását, az elhalálózását is. De az emberré-válással megszületett a reális halál-félelem is, továbbá a félelem a szenvedéstől. A szenvedést és a halált pedig a mulandóság jelenti.

A mulandósággal szemben a megkapaszkodási lehetőség az örökkévalóság fogalma, a végtelenre-törekvés. A kultúra, amint láttuk, a végtelenre-törekvés különböző formáit jelenti, tudományban, művészetben. A vallás meg hagyja a kultúrát önállóságában, de elmélyítheti, hisz a vallás *par excellence* végtelenre törekvés.

Tudomány és művészet mélyen rokon a vallással, mert halálra-gondolást jelent és e gondolattal szemben belekapaszkodást az örökkévalóságba. Azonban az örökkévalóságot vasfüggöny választja el a földi léttől, a mulandóságtól, a szenvedéstől és haláltól. De áthatolnak rajta az erkölcs lángelméi: *Sokrates, Platon, Buddha*, mindenekelőtt pedig *Jézus Krisztus*, akik az erkölcsi belátást élesztették, finomították, hogy „mit kell tennünk, mire törekedjünk? mi az élet hivatása, célja, értelme?” — kérdésére olyan világos és határozott feleletet tudunk adni, mint amilyen világosan és határozottan tudjuk, hogy $2+2=4$. Az örökkévalóság fényénél a halál nem értelmetlen megszűnés, hanem hazatérés, gyógyulás, az élet értelme.

Kezdet és vég örök titok fátyolába burkolt dolgok. Senki sem emlékszik saját születésére, és senki sem ismeri halála körülményeit. Nem ismerjük az emberiség születését és nem tudjuk, mikor, milyen lesz halála.

A mai bölcséletben a halál problémája ép úgy előtérben áll, mint ahogyan már az Ó-korban halálra-gondolásnak határozták meg a filozófia lényegét. *Martin Heidegger*, sokak szerint a legmodernebb és legújabb filozófus, kifejti, hogy a szaktudományok a létező különböző fajait és sikkait vizsgálják, de kell lennie olyan kutatásnak is, amely a *semmitivel* foglalkozik, és ez a filozófia. Egyik fő problémája Heideggernek a halál. Az ember azért létezik, hogy meghaljon.

Heidegger valóságos filozófiai thanatológiát (halál-elméletet) dolgozott ki. Ő többé már nem tartja meg a filozófia évezredes, már Platon-ra is jellemző hagyományát, a reményt a halhatatlanságra. *Kant* képviselte utóljára ezt a szemléleti hagyományt. Heidegger feladta a reményt, azért a tisztelétért, amelyet a vég, a megváltozhatatlan vég iránt tanusít. Nem más ez, mint az örökkévalóság hitének és sóvárgásának elfojtása, tagadása.

A mai embert a keresztény hit és szeretet, a végtelenre-törekvés egy fajtája gyógyíthatja meg.

450 éve élnek horvátok a nyugati végeken

A nyugati magyar történelmi határ mentén, Bécs vonalától délre egészen a Muráig (a mai Burgenland területén főleg) helyezkednek el teljesen vagy többségükben horvát lakosságú települések. A török elől menekültek őseik erre a területre, részben pedig magyar földesurak, horvát bánok; Batthyányiak, Erdődyek stb. telepítették le őket birtokaikra, a kipusztult őslakosság helyére. Sorsuk ugyanaz, mint a nyugatpannoniai magyarságé. Több mint 200 évig frontvonal voltak Nyugat felé, a nyugati várvidék. Túlnyomó többségükben római katolikusok. Zrínyi Miklós, a költő és hadvezér, ennek a testvéri magyar-horvát sorsközösségnek emelt halhatatlan emléket a Szigeti Veszedelemben. Gondoljunk Radivoj és Juranics alakjára az Eposz-ban, akik magyarokkal vállvetve harcoló horvát hősök voltak. Mind a két nép „két pogány közt egy hazáért vérért” több mint 200 éven át.

Ma számuk a nyugati végeken és Burgenlandban 30,000 körül van. Állandó főlétszámuk helye a németek közé: Bécs, ahová minden harmadik munkavállaló „pendlízik” közülük. A trianoni béke előtt szinte kivétel nélkül — csak Bécs körül van egy már teljesen elnémetesedett foltja a horvátságnak — Magyarországhoz tartoztak, és jóban, rosszban jól megfértek egymás mellett. Bizonyára az ezeréves közös sors tette ezt így.

Hogy nyelvüket, szokásaikat megőrizték, abban nagy része van az Egyháznak, hiszen sokszor papjaik vezetésével telepedtek át mostani hazájukba. Az iskolai oktatásuk a 18.–19. században német volt, csak a Kiegyezés után lett magyar a trianoni békéig. Ez a horvátság iskolapéldája annak, hogy kerül egy kicsi kisebbség a többség gazdasági és kulturális befolyása alá. A mai burgenlandi felnőtt és ifjú generáció anyanyelve mellett tökéletesen német is, míg Trianon előtt — nagyapáik és nagyanyáik bizonyítékai erre — magyar befolyás alatt álltak.

A faluk elhelyezkedése, a házak formája a modern építkezések ellenére is még pannon tájra emlékeztetnek. Még az éghajlat is: a Rozália-hegység, a Lajta-hegység klímahatárok, és ha valaki magasabb helyről, az Irottköről néz lefelé, szeme még ma is megakad a szentistváni erdővel (a régi magyar erdőhatárvidék, amivel védekezett a nyugati német és egyéb betörések ellen).

És a várak? — Még romjaikban is olyan beszédek ma is, a történelmi szemmel látónak annyit mondanak a múltból. A templomok vagy még a 14. századi (tatárjárás utáni) magyar vidéki gótikához tartoznak, vagy pedig a török idők vártemplomai, védőfalakkal, lőrészekkel (Wulkaprodersdorf, stb.).

Akármelyik pontján állunk meg ennek a vidéknek, érezzük, hogy történelmi tájakon járunk. Ez így van Északburgenlandban (Kisalföld pereme), így van Középburgenlandban (Rozália-hegység és Borostyánkő vidéke) és így van Délburgenlandban (a köszegi hegyek, Vashegy, stb.).

Ez a nép ülte meg átköltözésének 450. évfordulóját ebben az esztendőben. — A szentélyek, ahol a jubileumi záróakordok voltak, érdekes régi magyar szentélyek. A Loretta-i kegytemplom, a Bécs-újhelyen lefejezett Nádasdy Ferenc (1658) és Nádasdy Krisztina alapítása. A gyönyörű főoltáron rád néz a Fájdalmas Szűzanya szomorú szemével, hogy alig

tudsz megválni tőle... És különös érzés az is, hogy érzed azt, hogy talán egyedüli vagy ebben a tízezres ünneplő tömegben, akinek még beszélnek ezek a falak.

A nagymiséjét is például Pavlisics fiúmei érsek mondta László István megyéspüspökkel együtt. Még érdekesebb volt a nagy zárószentmise Kismartonban október 2-án az ún. horvátok miséje, amit Franjo Kuharics zágrábi bíborosérsek celebrált „a hegyen” az Esterházy-káptalan mellett megkezdett, de az építkező korai halála miatt be nem fejezett Esterházy-bazilikában. 3–4 ezer ember szorongott a templomban és a templomkörül térén. — A katolikus egyház jelenlegi négy leghíresebb bíborosának egyike ez a Franjo Kuharics. Mivel a túlzásfolt templomban mindenki nem láthatta, a szentmise után a bazilika előtti térén beszélt. Középről figyeltem ezt az alacsony, szívós, paraszti arcú és járású bíborost: „Azt mondják otthon, hogy politizálok... mert kis népem jogát nemzeti identitásához védem... Ezt mondják rólam otthoni materialisták és ateisták és hivatkoznak a józan értelemre. — Hát nem követeli éppen a józan emberi értelem azt, hogy vegyük az embert annak ami: nemcsak anyag, de elsősorban szellem és lélek. Milyen nyomorúságosan szegények volnánk, ha az ember csak anyag lenne! És éppen ezért, mert szellem és lélek az ember, a világ nélkülünk, horvátok nélkül szegényebb lenne... Nálunk a török világ 300 évig tartott. Előtte mi horvátok annyian voltunk, mint az angolok és ma 4,5 milliónyi él otthon és 2 millió szerte a nagyvilágban. Csak a német nyelvterületen él ma 500,000 horvát. Szétszórva ezen a nagyvilágon, de élünk: Amerikában, Ausztráliában, Újzéländben is száz éve.

Jártam az USA-ban, megnéztem az egyes népek és nemzetek történelmi szentélyét. A horvátok szimbólumaként ott láttam az imakönyvet és egy fehér vászonkendőt. Az imakönyv az Istenbe vetett hit szimbóluma, a fehér kendő a távoli otthon után kiontott könnyek szimbóluma... Élünk, de milyen véradó árán? Pedig a „vér nem víz”.

A török hódoltság idején minden 5. év a „harács”-éve volt. A szultán összefogdoshatta és kicipelhette a hódoltsági területről a fiatal fiúkat és lányokat, akit csak akart: janicsárnak vagy női rabnak. A sikertelen 1529-es Bécs elleni hadjárat után 20,000 fiatal rabbal tértek vissza. 1683 után (Bécs utolsó ostroma) már 50 ezer lett a rab, köztük 14 ezer lány és 12 ezer fiú. És mennyi horvátot tettek még ezenkívül erőszakkal muzulmánná! A bosnyákok például muzulmánokká lett horvátok ebből az időből.”

Befejezésül a bíboros arra intette horvátjait, hogy legyenek jó katolikusok, szeressék ezt az új hazát, amelyért már anynyi generáció hozott áldozatot. És őrizzék meg azokat az értékeiket, amelyeket magukkal hoztak: a nyelvüket, — egyszóval mindazt, ami őket azzá teszi, amik. És azt, hogy akárhol legyenek a világon, ne hozzanak szégyent a horvát névre. **H. F.**

HIRDETŐNK FIGYELMÉBE!
Hirdetéseket csak a hirdetői díj befizetése után tudunk közölni.

Helyreigazítás: Lapunk szeptemberi számában „Egybegyűjteni és megőrizni” című vezércikke mellett sajnálatos módon elmulasztottuk feltüntetni, hogy az Stirling György „Adunare et custodire” címmel a Katolikus Magyarok Vasárnapja aug. 7-i számában megjelent írása alapján készült. Mulasztásunkat most pótoljuk.

Az ÉLETÜNK főszerkesztője

CSER-PALKOVITS ISTVÁN SJ:

Pápai látogatás Bécsben 200 éve

Az Am Hof-téren álló Länderbank főépületében okt. 15-ig volt nyitva a kiállítás, amely „Der Papst in Wien 1782-1983” címmel az idei pápai látogatás kapcsán VI. Pius pápa 1782 évi bécsi tartózkodásának eseményeit mutatta be. A tudományos előkészítés, a hatoldalalás tájékoztató tömör történeti szövege s a kép- és könyvanyag összegyűjtése a magyarszármazású dr. Elisabeth Kovács, a bécsi egyetem egyháztörténeti intézete docensének az érdeme. Most megjelent könyvében pedig VI. Pius pápa bécsi látogatásának történetét eleveníti fel. (Elisabeth Kovács: „Der Papst in Teutschland, Die Reise Pius VI. im Jahre 1782. — Wien 1983.) A 204 oldalas könyv első ízben nyújtja az akkori pápa európaszerte nagy feltűnést keltett utazásának részletes leírását 1782 tavaszán a „szent római birodalomba.

AZ UTAZÁS RÉSZLETES BEMUTATÁSÁN

túlmenően a könyv nemcsak a pápa portréját rajzolja meg és nyújtja a kor feszült egyházpolitikai légkörének analizisét és bírálását, de rávilágít az osztrák belpolitikai viszonyokra is, amelyeknek hátterében a neves pápai diplomata és 1766-tól bécsi nuncius, Giuseppe Garampi érsek a pápa bécsi útjának diplomáciai előmunkálatait végezte. Ennél is fontosabb az, hogy a kiváló osztrák egyháztörténész legújabb kutatásainak tükrében láttatja velünk VI. Pius „apostoli utazásának” kétségtelen eredményét is: az osztrák kat. egyházat fenyegető szakadás veszélyének az elhárítását. Tarthatatlannak minősíti a jozefinista pamflet-irodalom és propaganda rosszindulatú hírverését a pápa „megalázó és sikertelen” utazásáról. A valóságban a bécsi tárgyalások eredményekhez is vezettek és így a pápa az egyház egysége megőrzésének eszköze lehetett. A küzdelem nem volt könnyű.

A tudós és szentéletű főpap, Garampi nuncius beutazta a monarchia területét és információkat gyűjtött. Nemcsak a monarchia rangidős bíborosával, Migazzi bécsi érsekkel, váci adminisztrátor-püspökkel tartott kapcsolatot, de szövetséget kötött Batthyány József esztergomi bíborosokkal — akit ő igazságos, buzgó és elhívó embernek ítélt — és több cseh és magyar püspökkel is. Hazánkat nagyon szerette és vele való kapcsolatára jellemző, hogy az esztergomi káptalan akkori székhelyén, Nagyszombatban a dóm-ban vette át Migazzi bíboros kezéből az érseki jelvényt, a palliumot.

AZ UDVARI KANCELLÁRIA KÉMEINEK

működése nagyban megkönnyítette az udvar egyházellenes működését, Migazzi érsek ér Garampi nuncius tevékenységének az ellenőrzését. A monarchia területén működő szemlélődő szerzetesrendek feloszlata ellen a pápa követe hiába tiltakozott. A titkos feszültség Bécs és Róma között konfliktussá növekedett és amikor a lombardiai püspöki és apáti kinevezések jogát II. József magának követelte s ezt a pápa ellenezte, az osztrák egyház Rómától való elszakadásának s egy nemzeti egyház keletkezésének a veszélye fenyegetett. Garampi véstjósító jelentéseket küldött VI. Piusnak, akinek Bécsbe jövetelét II. József ellenezte ugyan, de mint az Egyház „tekintélytisztelő” fia, a pápát udvariasan és jó katolikusként szándékozik fogadni, azonban „szilárdan és rendületlenül ragaszkodva elveihez, minden korlátozás nélkül kö-

veti, amit az állam javának ismer fel. Ha Öszentsége olyan pontokról kíván tárgyalni velem, amelyekben császári hatalmamnál fogva már döntöttem, úgy a fáradságos utazás fölösleges lenne” — írta az uralkodó.

300 ÉVE EGY PÁPA SEM JÁRT

az Alpoktól északra levő területen s a 65 éves VI. Pius is tudatában volt utazása nehézségeinek. Mégis tanácsadói ellenére útra kelt; lehető egyszerűen, „keves podgyással és szűk kísérettel” akart indulni, de az aggódó figyelem 24-re emelte a kísérők létszámát a személyzetten kívül. Így hosszú kocsisor hagyta el Rómát 1782 febr. 27-én. Az egyházi államon át 17 napig tartó utazás után a pápa és kísérete márc. 14-én érkezett Görzbe, ahol II. József útimarsallja Ph. Johann Cobenzl helyettes kancellár és a bécsi pápai nuncius, Garampi vártak reá. VI. Pius közvetlensége, egyszerűsége és az a kijelentése, hogy a Habsburg-birodalomban való tartózkodása idejére elfogadja a császárnak reá vonatkozó gondoskodását, — egyelőre feloldani segítette az említett bizalmatlanság légkört. VI. Pius ugyan eltekintett a pápai fogadásoknál megkívánt előírásoktól, de nem engedte, hogy megjelenése csak az inkognitójellegű látogatás formái közé szoruljon. Ezért osztrák területen is kívánta, hogy audienciákon fogadja az őt üdvözlőket. Laibachban két ízben is fogadta a császár nővérét, Mária Anna főhercegnőt, aki Klagenfurtban élt és kíséretével együtt tisztelgett előtte. A köszöntésére megjelenő vagy arról távolmaradt püspökök magatartásából viszont következtetni tudott a birodalom vallás-politikai viszonyaira.

AZ UTAZÁS GÖRZTŐL BÉCSIG

hét napig tartott. A főváros előtti Stup-pach-kastélyban (Gloggnitz mellett) kövek vártak a pápára s itt tisztelgett előtte a bécsi bíborosérsek, Migazzi és a bécsújhegyi püspök is. Itt szóltak meg először a harangok s így történt az úton a közbeeső falvakban és Bécsújhegyen is, ahol a pápa és kísérete áthaladt. Wiener Neudorf-tól kezdve a hívó nép sokezer tömegei óráig vártak, hogy a pápát láthassák; a császár szerint az úttest szélén várakozók százezren is lehettek. Bécs is harangszóval köszöntötte a kereszténység fejének érkezését. Ezt Migazzi érseknek sikerült keresztülvinnie, aki megkérdezte az uralkodót, hogy a bevonulás alkalmára szabad-e harangozni? — a császár azt felelte: „Igen, hiszen a harangok az Ön tűzértségét alkotják!”

II. József testvérével, Max Franz kölni segédpüspökkel eredetileg Bruck an der Mur városáig akart a pápa elé utazni, hogy őt Máriacellen át kísérik Bécsbe, de mindketten erős szemgyulladást kaptak. Így Neunkirchenben került sor a történelmi találkozóra 1782 márc. 22-én. A császár Miksa öccsével kiszállt díszhintájából a pápa üdvözlésére, aki meghatóttan szintén gyalog ment az uralkodó felé, átölelte, mint jószágos atya a gyermekét. Följegyzések szerint mindketten könnyeztek; a feszültség feloldódott s a pillanat lenyűgöző hatása érződött a kíséret tagjain is. A díszes menetet a főváros határában a magyar nemesi testőrség és a lengyel gárda fogadta és kísérete harangzúgás és díszlövés között a kétoldalt sűrű tömegekben álló s a pápa áldását fogadó hívók sokaságában.

(Folytatás a következő számban)

Magyarok szentévi zarándoklata Rómába

Október 8-án, a Magyarok Nagyasszonya ünnepén, a zarándokok a Magyarok Nagyasszonya-kápolnában gyűltek össze szentmisére. A mise végén a mintegy 500 magyar zarándokot a Pápa magánkihallgatáson fogadta a Kelemen-teremben. Ott volt Lékai bíboros a többi magyar zarándok-főpásztorral együtt. Lékai bíborosprímás olaszul köszöntötte a Szentatyát. Fölldézte a bécsi Katolikus Napokat, majd följajánlotta a Szentatyának, mint a püspöki konferencia ajándékát, Szász Endre porcellánfestményét, amely Sobieski Jánost ábrázolja, amint az esztergomi Bakócz-kápolnában ünnepélyesen intonálja a Te Deumot. Értesítette továbbá a Szentatyát arról, hogy október 30-án három lengyel érsek, Glomp bíborosprímás, Macharski Franciszek krakkói bíborosérsek és Henryk Gulbinowicz Wroclawj (Boroszló) érsek is ott lesznek Esztergomban a Te Deum jubilaris megünneplésén, délután pedig résztvesznek a most restaurált esztergomi Madonna-kegykép visszahelyezésén a restaurált Bakócz-kápolnába. Erre a „lengyel-magyar testvéri kooperációra... és az egész katolikus magyarságot képviselő zarándokokra” kérte a Szentatyát áldását.

A Szentatyá beszédben válaszolt: bocsánatot kért, hogy mivel a magyar nyelvet nem beszéli, olaszul szól hozzájuk. Emlékeztette a magyarokat a mély ke-

resztény hitre és személyes életszentségre, amely az Árpádok óta a magyarságot jellemezte. Emlékeztetett továbbá arra, hogy a Magyarországot és Szent Péter Székét összekapcsoló szálak mindig nagyon erősek és elevenek voltak. Ezért: „három évvel ezelőtt, éppen ezen a napon, megáldottam a vatikáni grottában a Magyarok Nagyasszonya tiszteletére emelt magyar kápolnát”.

Aztán említette VII. Szent Gergely pápasága idejére eső 1083-at, amikor Szent László Székesfehérvárott szentté nyilvánította Istvánt, Imrét és Gellértet. Nem felejtkezett meg a másik évfordulóról, 1683 őszéről sem, amikor Bécs fölszabadítása után felszabadították Esztergomot is, a magyar primások székvárosát.

A befejezést a Szentatyá magyarul olvasta: „A Magyarok Nagyasszonya hatalmas közbenjárásába ajánlom ezeket a jó kívánságokat és kérem Tőle számotokra szeretteitek és az egész nemzet számára a jólétet, a termékeny, összehangolt és tartós békét. Kísérjen Benneteket szüntelen szeretetem zálogaként apostoli áldásom, amelyet most szívből adom Rátok”. — Aztán kérte a magyarokat, hogy énekeljék el vele együtt latinul a Miatyánkot. Utána elénekelték a magyar hívek a pápai és a magyar Himnuszt.

Az Egyház az első számú ellenség Lengyelországban?

Lengyelországban a kommunista rendszer úglátszik mindenkit el akar hallgattatni, aki más véleményen van. Walesa békenőbeldíja teljesen megzavarta a Jaruzelski-kormányt. Az ellene indított rágalmahadjárat, hogy vatikáni bankokban milliói vannak dollárban, továbbá a személyével kapcsolatban forgalombahozott pornóképek annyira átlátszó hamisítványok voltak, hogy az ellenkezőjét érték el. A lengyel nép nagy elégtétellel fogadta a hírt a békenőbeldíjról. Danzigi papbarátjának és gyóntatójának a politikai rendőrség elé való idézése és kihallgatása is jele annak, hogy a rendszer továbbra is keres okot Walesa politikai elhallgatására.

A Jaruzelski-kormány a titkosrendőrségre és páncélosaira támaszkodva, szétvert vagy megakadályozott minden szervezett ellenállást. Csak a katolikus egyház maradt a maga plébániai szervezeteivel és templomaival. — Lech Walesa és a katolikus egyház az a két tényező, amelyik csak megerősödve áll szemben a rendszerrel.

A nyár folyamán a szemharistákat, számos papot és szerzetesnővért citáltak az állambiztonsági szervek elé. Egyeseknek közülük ajánlatot tettek a velük való együttműködésre: följelentőket, provokátorokat próbáltak közülük verbuválni. Fenyegetésekhez, sőt fizikai erőszakhoz is folyamodtak ezzel kapcsolatban. Az ősszel eltávolították a keresztet és az ikonokat az iskolákból. Több iskolában magukat a tanulókat kényszerítették, hogy a keresztet levegyék.

Az állambiztonsági szervek 4. osztálya foglalkozik az egyháziak megfigyelésével. Ezt az amúgyis fölfújtt személyzetű osztályt még jobban megerősítették. Listákat állítanak fel, amelyekben osztályozzák a papságot: olyanokra, akik vezetőképesek, kedveltek az ifjúságnál és olyanokra, akiket megfélemlítéssel, vagy rábizonnyítással rá lehet bírni arra, hogy a

rendszerrel „okosan” együttműködjenek.

A rendszer szeretne Moszkva példájára egy hajlékony, engedékeny és beleilleszkedő egyházat és ehhez keres alkalmas papi személyeket. Csakhogy a lengyel egyház nem hasonlítható össze az orosz orthodox egyházzal. A lengyel egyház nyugati organizációjú, intakt; az évtizedes elnyomás nemhogy nem gyengítette, hanem csak megerősítette a sorait. A rendszerrel szemben, amely már csak a rendőrségre, titkosrendőrségre és különleges biztonsági csapatokra támaszkodhat, még az egyházzal egyébként nem szimpatizáló liberális szabadgondolkodó csoportok is elutasítók, nem Jaruzelski oldalán állnak, hanem adott esetben ezek is az egyház oldalán kötnek ki.

A pártnak saját soraiban is küzdenie kell a hívőkkel szemben, hiszen Lengyelországban nem ideológiai okokból, hanem anyagi érdekből van a pártban a többség. Az októberi plénumon a párt ezért jelentett be olyan intézkedéseket, amelyek a pártot fegyelmi és ideológiai szempontból hivatottak megtisztítani és sorait, ha rövidítések árán is, de szorosabban összefogni.

És mit szól az Egyház ezekre a kilátásokra? — „Mi már egyszer a náci üldözést is túléltük; túléltük a halálfejeseket is és túl fogjuk élni ezeket az ostobafelügyeket is”.

A HÁLÁS HORVÁTOK

Vasárnap október 16-án avatta II. János Pál pápa Mandics Lipót, horvát kápucinus atyát, a bűnbánat szentsége apostolát, szentté. Ebből az alkalomból nyújtotta át a németországi horvát katolikusok apostoli delegátusa, P. Dukics, a Szentatyának egy 95,000 DM-ről szóló csekket a világ éhezőinek a megsegítésére. Az összeget a nyugatnémetországi horvát munkások egy hét leforgása alatt adták össze.

Hazai figyelő

ESZTERGOM

VÉGLEGES FELSZABADULÁSA

300 évvel ezelőtt, 1683 október 27-én, a török őrsg szabad elvonulása mellett, feladta Esztergomot. Érsekújvár elfoglalása után a keresztény felmentő sereg három napig állandóan ágyúzta Esztergomot. Sobieski János, lengyel király felszólítására október 27-én feladták a várat, másnap, október 28-án, az épségben maradt Bakócz-kápolnában intonálta Sobieski János a Te Deum-ot.

A nagy évfordulóról október 30-án hálaadó szentmisével emlékeznek meg az esztergomi bazilikában.

A szentmise után jubileumi Te Deum a Bakócz-kápolnában lesz, ahová visszahelyezik eredeti őrzési helyére a restaurált Mária-kegyképet.

*

A Magyar Kurir szeptember 22-én jelentő Salzburgból: Külföldön élő magyarok egy csoportja szeptember 15-én emlékművet állított a Salzburg melletti Mattseeben, azon a helyen, ahol a Szentkoronát 1945-ben pár hónapig rejtették, miután a nyilas kormányzat magával vitte. — Az emlékművet Karl Berg, salzburgi érsek áldotta meg és azon megjelent Irányi László c. püspök, a külföldi magyarok lelki gondozásával megbízott főpásztor is.

A koronát bőrbe burkolva, egy benzines hordóban a Mattsee melletti Unersee-höhe magaslaton ásták el és 1945 április 27-től július 21-ig volt ott elásva. A koronázási palástot és a Szent Jobb ereklyét a mattseei plébánián rejtették el. 1945 július 24-én egy amerikai tiszt és Pajtás koronaöregredes ásták ki a koronát és a salzburgi érsekségen helyezték el, majd később Amerikába szállították, ahonnan 1978 januárjában adták vissza Magyarországnak (M. K.).

*

Az esztergomi (regionális) papnevelő intézet szeptember 14-én tartotta tanévnyitói Vényi Sancte-ját. A szemináriumnak az idén hét új elsőévese van. Az összes kispapok száma 26 a három egyházmegye számára. Azelőtt mindegyik egyházmegyének külön volt 60 papnövendőke. — Ebből az egy példából látjuk, milyen katasztrófális helyzetben van a magyar papi utánpótlás. Országos viszonylatban a 3000 lelkeskedő papságból átlag 100 esik ki évente és 30 az utánpótlás. Könnyen kiszámítható, hogy meddig bírná a magyar egyház elviselni ezt a deficitet. — Az otthoni rendszer lassú kihalással számol.

*

MEGSZÜNNEK A JÁRÁSOK

A párt Központi Bizottsága okt. 12-i ülésén elfogadta a járások megszüntetésére vonatkozó javaslatot. Eszerint 1984 jan. elsejével a magyar közigazgatás nagymultú, hagyományokban oly gazdag járásai, mint közigazgatási egységek megszűnnek. Hatáskörük nagyobbik része a községi tanácsokhoz kerül, ezek pedig — a városiakhoz hasonlóan — közvetlenül a megyékhez fognak tartozni. A helyi tanácsok tehát az eddiginél lényegesen több önállóságot, hatáskört, szóval nagyobb rangot kapnak. Ez a nagyarányú átrendezés természetesen nem megy márról-holnapra, a váltás csak fokozatosan valósítható meg, hiszen nemcsak a közigazgatást, de úgyszólván az ország gazdasági, társadalmi és kulturális rendjét, az egész közéletet érinti.

*

KODÁLY ZOLTÁNNAK szobrot állít Dunapataj. Itt alakult meg ugyanis Kodály elgondolása szerint az ország első ének és zenei általános iskolája. Fölvételén még Kodály is jelen volt.

BABITS-KIÁLLÍTÁS BUDAPESTEN

A Nemzeti Múzeum kupolacsarnokában kiállítás nyílt meg Babits Mihály születésének 100. évfordulójára. Közszemlére került a Széchenyi Könyvtár kéziratárában őrzött Babits-hagyaték egy része: régi fényképek, levelek, kéziratok (főhelyen a „Jónás Könyv”-nek lapjai), hivatalos dokumentumok, emlékek, többek közt a híres „beszélgető füzetek” abból az időből, amikor a költő elhatalmasodott gégerákja miatt már csak írásban tudott „beszélni”. Meglepetést is tartogat a kiállítás: néhány, eddig ismeretlen verset viaszlemezen megörökítve a költő előadásában.

A Babits-hagyaték 1952-ben került a Széchenyi Könyvtárba, tehát olyan időben, amikor — ahogy a kiállítást megnyitó Keresztúry Dezső egy interjúban mondta — „Babitsról jó szót ejteni istenkísértés volt”. Azóta sokan keresik fel a Kerepesi temetőben lévő sírját, amelynek felirata Babits egyik verséből való: „Nem az énekes szüli a dalt, a dal szüli énekesét”.

*

KÜLÖN „MAGYAR ÚT”

AZ EGYHÁZPOLITIKÁBAN?

A gazdasági életben már fogalom ez a külön magyar út. — Különösen a Szovjetunióban tanulmányozzák. Sok jel arra mutat, hogy a magyarok az egyházpolitikában is le szeretnék vetni az ideológiai béklyókat.

Pozsgay Imre, a Hazafias Népfőrt vezetője, azt írja: „Reméljük a legfőbb állami helyen, hogy az egyház a család megmentéséért, az ifjúságért, ami a nyilvános és erkölcsi magatartását illeti, s az öregekért és betegekért, síkra fog szállni.” — Pozsgay ezt a kijelentést a válásokkal, az abortusszal, alkoholizmussal és ifjú-banditizmussal kapcsolatban tette.

Cserháti József pécsi püspök, a „Kritika” című kommunista lap szeptemberi számában ezzel a várakozással szemben írja: „De mi lesz akkor, ha a papok kapcsolatait a családokhoz továbbra is gyanúval követik és „klerikális kapcsolatok” címmel bélyegzik meg? „Ugyanakkor szükséges”, követeli továbbá Cserháti püspök, „a szabad hozzájárulás az ifjúsághoz. Az egyház fölajánlja a társadalomnak azt a szolgálatot, hogy az ifjúságnak a családról, szeretetről, barátságról, társadalmi összetartozandóságról, munkáról és felelősségről s végül az államról és a nemzetéről egészen új szemzőgből adjon fölvilágosítást... Mert az egyháznak a feladata az, hogy megmutassa az új embert, aki az eljövendő polgári közösség számára kovász lehet”. (KNA)

*

TÖBB EZER KÖNYV ELTÜNT

A SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁRBÓL

A budapesti Széchenyi Könyvtárból az utóbbi másfél évben mintegy 7,600 könyv tűnt el. Nagy részben két világháború között megjelent bestseller-könyvek, meg olcsó szórakoztató és detektív regények, de eltűntek — kisebb részben (szerencsére!) értékes, 18. századi magyar kiadványok is. Egy azóta letartóztatott raktárost gyanúsítanak azzal, hogy 18–20 hónapon keresztül naponta átlag 7–8 könyvet vitt el aktatáskájában.

Az előfizetési díjat vagy könyvrendelések árát kérjük Postacsekk-kontónkra vagy postán (ne bankon!) keresztül átutalni!

PESTI HUMOR

— Ha ez a gazdasági válság tovább tart, valamennyien koldulni fogunk.

— Jó, jó, de kitől?

Cserkészélet

MAGYAG CSERKÉSZEK

A CALGARY-I VILÁGJAMBOREEN

A Magyar Cserkészszövetség több sajtótájékoztatóban utalt arra, hogy a kanadában, Calgary mellett tartandó, ezévi Világjamboree ideje alatt a mi cserkészeink is ott táboreznak majd a köztalálkozón kívül alakult cserkészszövetségek a fennálló szabályok szerint nem lehetnek tagjai a világszervezetnek, ezért kellett a jamboreen való „részvételnek” ezt a módját választani. Jól felkészült cserkészeink meg is látogatták testületileg a jamboreet, ahol magatartásukkal elnyerték a világ minden tájáról összegyűjtött 90 nemzet képviselőinek rokonszenvét.

Saját „Gödöllői Emléktáborunkban” pedig július 9-én „Gödöllői napot” tartottak. Megjelentek ott a cserkészszülők, a meghívott magyar társadalmi vezetők és a Világjamboree vezetői, élükön a cserkész Világiroda főtitkárával, a Svájcban székelő, de magyar dr. Nagy Lászlóval.

A vendégek nagyszerű magyar banketten vettek részt, amelyet a Calgary-i cserkészvezetők és lelkes szülők szerveztek meg, a vendégek szerint hibátlanul. Itt dr. Mattyasovszky-Zsolnay Miklós, a Magyar Cserkészszövetség örökös tiszteletbeli elnöke mondott köszöntőt, a nemzetközi vendégseregre való tekintettel angolul. Beszéde elején azokról emlékezett meg, akik nem vehettek részt a világtalálkozón. Megjelölte a szomorú okot is, a politikai gyűlölködést. Utána ismertette Trianonnak az összmagyarságot sújtó következményeit, az akkori felnövő magyar ifjúság kilátástalannak

tűnő helyzetét, majd felhívta a figyelmet az igazságtalanul jutalmazott és zsákmányukat féltékenyen őrző szomszédaink magyarüldözésére. Ezzel a háttérrel érzékeltette: mit jelentett a nemzetnek kifosztva, sötét jövő elé nézve az, hogy a világcserkészlet mégis bízott a magyar élniakarásban —, és nekünk ajánlódkozta a gödöllői jamboree megrendezésének jogát! Tulajdonképpen ez a tény volt a trianoni Magyarország első diplomáciai sikere. Az öröm egyébe kovácsolta a nemzetet és mindenki igyekezett tenni valamit, hogy méltók legyünk a bizalomra.

A cserkészlet szelleme átjárta akkor a magyar társadalmat. Gödöllői emléke segítette később szervezetünket a háborús és a rákövetkező évek egyre súlyosabb megpróbáltatásai alatt. Ez a szellem vezet a diaszpóra magyar cserkészletét azóta is több mint 80 csapatban, 14 országban, 4 világrészen.

Magyar Cserkészszövetség
Sajtóosztály

A Magyar Cserkészszövetség Európai Kerülete

1983 december 26-tól 1984 január 6-ig
tartja meg ezévi

TÁTRA TÉLI TÁBORÁT

Innsbruck mellett, a festői fekvésű
ACHENKIRCHENBEN.

A tábor résztvevői a Hotel Skolasztikában nyernek elhelyezést s a napi sielésen, oktatáson kívül, vidám délutáni és esti cserkész foglalkozáson vesznek részt.

A „TÉLI TÁBORRÓL” örömmel küld ismertetést a tábor parancsnoksága.

Ungarischer Pfadfinderbund
Oberförhringer Str. 40, D-8000 München 81
Telefon (0 89) 98 26 37 / 38

A Magyar Gimnázium hírei

Kastl új plébánost kapott. Beiktatása szept. 18-án történt, egy kis ünnepség keretében: a kastli hívek, köztük a Magyar Gimnázium küldöttsége is, a piactéren fogadta az új lelkipásztort, majd hosszú menetben vonultak a vártemplomba. Ott ünnepélyes szentmise következett, amelyen az intézet igazgatója, dr. Major Márk is együtt celebrált a beiktatást végző esperessel. Az eichstätti püspök kinevező-okmánya külön is megemlékezett a Magyar Gimnáziumot, azt az új plébános különleges gondjaiba ajánlva. Az új kastli plébános Franz Schmidt, eddig egy nürnbergi plébánián működött. — Hogy mennyire szívére vette püspöke kérését, az is mutatja, hogy bemutatkozó látogatásakor nemcsak, hogy nagy érdeklődéssel tekintette meg az iskola és az internátus épületét, hanem nagy figyelemmel hallgatta meg gondjait is.

Az új plébános beiktatásának örömebe, természetesen, egy kis öröm is vegyült: az új lelkipásztor megérkezése egyben az eddigi plébános, L. Krauß esperes, távozását is jelentette. Huszonöt évén keresztül volt az iskola „jó szomszédja”, aki nemcsak sok megértést tanúsított a diákok iránt, hanem mint a „Kastli Magyar Gimnázium Baráti és Támogatói Egyesület”-ének (Förderkreis) tagja, szellemileg is támogatta az iskolát. Búcsúztatása okt. 2-án történt, ugyancsak egy kis ünnepség keretében. A Magyar Gimnáziumot ez alkalommal is küldöttség képviselte; a gimnázium tanulóinak nevében Ráth Márta 13. o. tanuló mondott rövid beszédet, s adott át kis ajándékot. Az esperesplébános megköszönte az iskolában működő papok segítségét, s a maga részéről is utódja gondjaiba ajánlotta az intézetet.

Október első hetében az osztálymegbízottak megválasztották az iskola megbízottjait, valamint az ún. „bizalmi tanárokat”. Iskolamegbízottak lettek: Ládakáni Péter és Körbl Annyalka 12. osztályos, valamint Kovács Csilla 9. oszt. tanulók. — Bizalmi tanárokká Szalay András (felsősök) és Müller Györgyöt (alsósök) választották meg az osztályok képviselői.

*

Okt. 11-én szomorú „kötelesség” hátrult az iskolára: a tragikus körülmények között elhunyt bajor hercegnő, Maria Jenke von Bayern, szül. Keglevich grófnő gyászmiséjén vett részt egy népviseletes- és egy cserkész-küldöttség. A budapesti születésű, majd Braziliába menekült grófnő, 1971-ben lett Albrecht királyi herceg hitvese. A hercegnő okt. 5-én az osztrák Máriacell közelében autószerencsétlenség áldozata lett. Benne az iskola és a cserkészlet nagylelkű jótévedőjét vesztette el. A gyászmisén, amelyet a müncheni érsek celebrált, a bajor kormány képviselőin kívül számos európai főnemesi család tagja is résztvett. Különösen meghatározó volt, hogy a szentmise végén — Albrecht főherceg külön kérésére — a magyar himnusz hangzott el.

A kastli gimnázium diákjai és tanárai őrizni fogják emlékét!

Kastli krónikás

Szamosi József: IRÁSOK — VALLOMÁSOK

Válogatott tanulmányok, bírálatok, alkalmi írások, versmagyarázatok. A 236 oldalas könyv ára DM 24,— v. US \$ 12,—. Megrendelhető az ár egyidejű beküldésével a szerző címén: Elektrastr. 7 b, D-8000 München 81.

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Bécs: A lelki újjászületés szentségében részesültek: Nagy András, N. Fülöp és Cz. Lovics Mária fia, 1983 jún. 28.; — Papp Tamás, P. Zoltán és Tompa Zsuzsanna fia, 1983 okt. 2.

A szentségekkel megerősítve az Úrban elhunyt: Juhász Veronika, szül. Homogyi, élete 75. évében, Trumában, 1983 aug. 1-én. — Az Úr adjon neki örök nyugodalmat!

Linz: Halottaink: Dr. Korponay-Balla András állatorvos 76 éves korában; — Tanczos Erzsébet 62 éves korában halt meg.

BELGIUM

Brüsszel: Örömhír! — Gáló Norberta ferencendi nővér 1983 aug. 14-én a rendben ünnepelte 50 éves fogadalmi évfordulóját. — Az aranyfogadalmas nővérnek kívánjuk a Jóisten áldását!

Halottaink: Magyar Vilma (Nagy Ferencné) 68 éves, 1983 szept. 4-én meghalt. — Eleinte sokan látogatták, de végére csak egy személy tudta meg — később — elhunytát; — Horváth László, 75 éves, hirtelen távozott szept. 7-én; — Koterko János, 52 éves, (Mme. Zsombik sógora) szept. 13-án temették. — Nyugodjanak békében!

Liège: Születések-Keresztelők: Montegner Priscilla, Sergio és Nemes Marika leánya, Grace-Hollogne; — Angyal Marianna, ifj. Lajos és Krivák Ildikó leánya, As; — Renau Péter, André és Kobra Rita fia, Liège; — Nemes Joelle Chantal, János és Juane Jo'and'e Gonzales leánya, Grace-Hollogne; — Növekedjenek erőben, egészségben!

Házasságot kötöttek: Nemes István és Schevernels Stephanie, Grace-Hollogne; — Raffay Noelle és Van Houie Gerald, Visé; — Kabai Zsuzsi és Driesen Fons, Hechtel; — Markó Károly és Renier Veronika, Wavre; — Kurilla Mária és Grauis Rudy, Zwartberg; — Dezső Katalin és Saint Amand Olivier, Herstal; — Gembszki Alex és Joris Andrée, Ougrée; — Szalai Sonja és Bo'ain Rudy, Machelen; — Steffló Éva és Bodson René, Biercet. — Gratulálunk! Éljenek boldogan!

Elhunytak az Úrban: Kozma Ferenc, 72 éves, Liège; — Danaowsky Györgyné, sz. Pater Erzsébet, 79 éves, Genk; — Szalai János, 58 éves, Houthalen; — Heine Emilné, sz. Kovács Jofán, 79 éves, Seraing; — Friedrich György, 71 éves, Genk. — Nyugodjanak az Úr békéjében!

*

Brüsszel: Érdemes elgondolkozni azon, amit a „Magyar Ház“-ban a Magyar Ház-ról írva van: „A Magyar Ház Te vagy és Te élted, szíved megnyitásával, lelket adva mindannak, amit itt szépként megélhetsz és megosztasz — úgy, hogy résztveszel nemcsak a szórazásokban, kirándulásokban, vigasságban... hanem azok előkészítésében is, hogy ezáltal keresd, elmélyítsd és kibővítsd az élet és a saját életed értelmét..."

Többé lenni, tökéletesebbé lenni, öntudatosabbá, felelőssé lenni, egymást szeretőbbé tenni: egy szebb életért az ön és egymás megbecsülésében. Ime, ezt kívánjuk építeni, szolgálni és megélni együtt és egyenként. Itt a Magyar Házban és általa, mert ez a rendelkezése és szerepe: fenntartani minden nehézsége mellett..."

*

Liège: Kozma Ferenc vezérnagy temetésére. Részlet Hübner Géza búcsúztatójából:

„Mint katona, becsülettel és kiváló képességgel szolgáltad a honvédséget és hazádat. Mint magyar, sohasem felejtetted el, hogy Erdély szülőtte vagy. A háborúban utolsó percig küzdöttél, mert meggyőződésed a magyar hazával szemben ezt követelte. A háború után el kellett hagynod szeretett hazádat s az emigráció keserves útjára léptél. A harcot tovább folytattad, most már nem fegyverrel, hanem szóval és tettekllel. Megmutattad, hogy egy katona, egy magyar, mindenütt becsületet tud szerzeni a magyar névnek. A vezérkari tisztból bányász

lett... Később éveken át mint matematika-fizika-tanár számtalan belga d'ákol készíttél elő... egészen az utolsó napokig.

Magyar ügyben senki se fordulhatott Hozzád, hogy Te helyt ne állítal volna...

Magyar Testvérek! Egy honfitársunkat temetjük. Katonák! Egy bajtársunktól búcsúzunk... Vezérőrnagy úrnak, alázatosan jelentem, hogy mi Belgiumban még élő katonák mindhalálig hűek maradunk katonaserkünkhöz, amilyen hű maradt vezérőrnagy úr is utolsó órájáig!.

A Liège és környéki magyarok az új Szűz Mária búcsújáráhelyen, Banneuxben, ülték meg Szent István, Szent Imre és Szent Gellért szentéavatásának 900. évfordulóját: — „Ő az első európai magyar, jó hírneve minden országba eljutott. Egyetlen bántó kissebítő szó sem éri sem a kódexekben, sem emberi, sem uralkodói mivoltában... Hívó szavát meghalloiták nyugati lovagok, építészek, kereskedők, stb... Legjellemzőbb azoknak a Liège-környéki parasztoknak az esete, akik a Németalföldet fenyegető belviszályok és éhínség elől, papjakkal az élen, Szent István békés, gazdag, vendégszerető országában kerestek és találtak új hazát...“ — mondotta beszédében többek közt a lelkesűk, Dobai Sándor.

FRANCIAORSZÁG

Roubaix: Keresztelés: France-Hélène, Jovenel István és Kereses Isabel leánya. Halálozás: Dinyés Zsuzsanna Burgeat Chr.-né, Walincourt-ban; — Bohadó Ferencné, Lens-ban; — Juhász András, Nemes-Liège-ben. — Nyugodjanak békében!

HOLLANDIA

Elsőáldozás: Bogáthy László és Subják Zsuzsanna kisgyermek, Agnese Sofia Gyöngyike okt. 2-án járult az első szentáldozáshoz Utrecht-ben. A jó Jézus áldása legyen a k.s. családon!

Halálozás: Anna Kraut-Kalfics hosszas betegeskedés után 83 éves korában elhunyt. Temetése aug. 30-án Heerlenben volt. — Adj Uram örök nyugodalmat neki!

NÉMETORSZÁG

München: Születés-keresztelés: Köhler Marianne, K. László és Raffay Zsuzsanna leánya, szül. 1983 júl. 9-én. Keresztelte Gyurkabá okt. 1-én a Sankt Georg-templomban.

Halálozás: Raab Ferenc 78 éves korában 1983 okt. 14-én Piana Marina-ban (Olaszország) hirtelen meghalt. Ott temették el. — Nyugodjék békében!

*

München magyarsága október 23-án, vasárnap, nagyszámú közönség részvétele mellett emlékezett meg az 1956-os Magyar Szabadságharcról. A mostani 27. évfordulón tartott ünnepélyt a rendező egyesületek nevében Piffkö András bevezető szavai nyitották meg, az ünnepi beszédet pedig Kocsis Gábor író tartotta. Habóczki Csaba csellóművész játék, valamint a Burg Kastl-i Magyar Gimnázium Diákzenepadának színvonalasan szereplő gárdája tette felemelő, szép alkalmá az emlékeztet, amelyet a magyar Himmusz eléneklése fejezett be.

OLASZORSZÁG

Róma: Az „Üzenet“-ből idézünk: „Francó's Mauriac 1970-ben, 84 éves korában, halála előtt írta: 'Hiszem amit gyermekfejjel hittem, hogy az életnek értelme, iránya és értéke van; hogy nincs elvesztett szenvedés, hogy minden könnycsepp, minden vércsepp számít, hogy a világ titkát Szent János apostol szavában lehet megtalálni: Deus caritas est. — Szeret az isten.' — „Istenünk, nekünk szükségünk van másokra; azokra, akik virrasztanak, amikor mi alszunk; akik bátran hisznek, amikor mi meg-megingünk kétségeink útvesztőiben; akik imádkoznak, amikor mi még nem tudunk többet tenni, mint hallgatni. Szükségünk van a többiekre, akikkel egy úton mehetünk...“ (Schneider-Dolmány)

Emlékezés Kisszőgyeni József atyára

Augusztus 27-én, 70. születésnapján, mutatták be megboldogult József atya lelki üdvéért az engesztelő szentmisét. A szentmise kezdetén elhangzott egy fiatal ember tanúságtétele, melyből íme egy kis idézet: „Nem olyan régen valakit rámbízott — József atya — és ezt mondta: egy napon, amikor az Úr magához fog hívni, egy nagyon kedves szolgálatot fogsz tenni, ha kis dialógust folytatasz a temetési szertartásnál, de semmiképp sem kell sírni, mert egy nap visszajövök... Ezért én ma dícséretet akarok neki mondani, meg köszönetet. Kegyetlen veszteség ért bennünket. Hihetetlenül nagybecsűlt, igen bátor ember volt. Soha sem felejtett el senkit. Képes volt mindenét odaadni. Másoknak szolgálni számára a legnagyobb öröm volt. Soha nem mulasztotta el meglátogatni a betegeit. Minden idejét a gondjaira bízottakra szentelte, a híveire, akkor is, mikor már ereje észrevehetően fogyni kezdett. — Gyötör a fájdalom, hogy nem találkozunk és nem látjuk többé ezt a mosolygó, tréfás, és ugyanakkor komoly embert. Ezért, kedves hívek, arra szeretnék kérni titeket, hogy szívetekben őrizzétek és ne felejtsetek el soha, bármilyen legyen az egyesek világnézete... Ezért mindnyájunk nevében kiáltom: Viszontlátásra József atya! Nyugodjál békében! Vigyázz reánk és oltalmaz minket! Egy nap találkozunk!“

József atyáról az egyházmegyei Értesítő ezt írta: Főtisztelendő Kisszőgyeni József atya meghalt 1983 augusztus 7-én, 70 éves korában. Papságának első éveitől kezdve Magyarországon, hazájában, az ifjúság lelki gondozásának szentelte magát. Egy ifjúsági kör vezetésével bízták meg (Esztergomi egyházmegyében) és ugyanakkor pszichológiai tanulmányokat is folytatott. Életének utolsó éveiben két plébániájában, d'Agny-ben és később Quiéry-ben háza az ifjúság otthona lett. Játékos mosolya, vidám nevető szemei jószággal ragyogtak be arcát... Szenvedélyes szabadságszerető először a hitleri németek, majd a szovjetoroszok, végül a magyar kommunisták börtönébe juttatta. Politikai menekülteként is büszke volt emberi szabadságára az utolsó napig. — Ugyanakkor semmi érdeklődést nem mutatott a vagyon, a birtoklás iránt; lemondóan, szerényen élt, megtiszteltetések, karrier és pénz nem érdekelték. Teljesen átadta magát Istennek a szegénységben. Nyitott szív, nyitott ajtó, — József atya nem beszélt a szeretetről — ő szeretett!“

Plébánia-temploma ajtaján az utolsó

hirdetés a Fájdalmas Anyát mutatja holt Fiával az ölen s alatta a felírás: „Betegek valaki köztetek? Hivassa az egyház papját. Imádkozzanak fölötté s kenjék meg olajjal az Úr nevében. A hitből fakadó imádság üdvére lesz a betegnek... (Szt. Jak. 5,14.) Szent Jakab eme szavaival várva önöket, teljesen rendelkezésükre bocsátom magamat, hogy segítsen mindnyájukat lelki szükségleteikben. Lelkésük József atya.“

(—)

A Burgenlandi Magyar Kultúregyesület együttműködési megállapodást kötött a Szombathelyi Tanárképző Főiskolával. A Magyar Nemzet nagy riportban számol be az eseményről és interjút készített a Kultúregyesület vezetőivel, így dr. Galambos Ferencel. — „A szerződésben mi annak a jelentőségét látjuk, hogy ez majd rendszeri, számba veszi, mérlegeli kapcsolatainkat“ — mondotta többek között dr. Galambos, aki Alsóőrött plébános és könyvtárvezető, valamint az „Örség“ című kiadvány szerkesztője.

SZALONCUKOR

csokoládé fondant vagy
csokoládé zselé töltelékkel

1 kg DM 15,20

Rendelés 5 kg-tól portómentes.
Rendeljen idejében levelezőlapon,
vagy telefonon (17.00 óráig!).

Versand Handel
ROLAND WELKENS
Robert Bosch Str. 12 b
8900 AUGSBURG
Telefon (08 21) 70 33 72

Jóságosnak ismert 54 éves, gondos, jó háziasszony, keres magához való, józan-életű, vallásos honfitársat élettársul. Válaszokat „Szép új élet“ jelígre a szerkesztőségbe.

„Elsőrangú, nagyon jól jövedelmező, adókedvezményes pénzbefektetési lehetőségek NSZK-beli nagyvállalkozónál 100%-os bebiztosítás mellett. Tájékoztatásunk teljesen ingyenes és elkötelezettségmentes, amelyből azonban Ön mindenféleképpen profitalni fog. Érdeklődni: **Magyar Sándornál**, napközben a (031 31) 10 58 vagy 59, este a (089) 2 01 28 05 telefonszámon.“

Dr. med. Boór Márta
nőgyógyász és szülész
Dr. med. Udo Vaasen

kollégáival megnyitotta közös szakorvosi rendelőjét (Theodolindenplatz, München 90, Haringing). — Fogad megbeszélés szerint, ill. szerdán 9 — 13, pénteken 10 — 15 óráig. Telefon (089) 64 39 40. — Megközelíthető a 15-ös és a 25-ös villamossal.

Bécsi magyar könyvesbolt

LIBRO-DISCO Tel. 0222/527315

A-1010 WIEN, DOMGASSE 8

A LEGSZEBB KARÁCSONYI AJÁNDÉK:

Könyveinkből:

Brestyánszky, I.: Kovács Margit (Diszes album) magyar és német nyelven	85 430,—
Dávid, K.: Magyar egyházi gyűjtőmennyek kincsei (Album, német és magyar nyelven)	390,—

Lemezeinkből:

SLPX 11 477 MAGYAR GREGORIÁNUM (A karácsonyi ünnepkör dallamai latin nyelvű énekkel.)	130,—
SLPX 16 598 CSENDES ÉJ (Mennből az angyal, O Tannenbaum, Áldott éj, Kiskarácsony, Nagykarácsony, stb)	130,—
SLPX 12 099 KARÁCSONYI KONCERT (Liszt, Corelli, Bach művei orgonakísérettel)	130,—

Szállításokat a világ minden tájára vállalunk!

Kérje legújabb jegyzékünket! — Könyvek nagy választékban!

Üzletünk hétfőtől péntekig 10 - 18 óráig, szombaton 10 - 13 óráig nyitva tart.

**LEGSZEBB KARÁCSONYI AJÁNDÉK
A MAGYAR KÖNYV ÉS HANGLEMEZ!**
MUSICA HUNGARICA AJÁNLATA

 Rümmanstr. 4 - 8000 München 40
 Telefon (089) 30 50 43

GRÓF TELEKI PÁL HALÁLA 1941 Összeállította: Zakar András	30,—
DURAY MIKLÓS: Kutyaszorító Csoóri Sándor előszavával	35,—
Pongráz G.: Corvin köz 1956	45,—
Bibó I.: Összegyűjtött munkái III. kötet megjelent	59,—
Zilahy: Dukay család I—III.	60,—
Moldova: Az elbocsátott légió	12,—
Vajda Albert: Tűz és víz	20,—
János Arany: Gedichte	16,—
Madách: Tragödie d. Menschen	16,—
Magyar E.: Kochbuch für Feinschmecker 570 oldal	32,—
Az Inyestemester szakácskönyve	27,—
Claire Kenneth: Minden tavasz véget ér, Randevű Rómában, Éjszaka Kairóban, stb. kötetenként	33,—
LPX 16598 Karácsonyi énekek a Budapesti Madrigál Kórusral	20,—
APON 2749 A legszebb karácsonyi énekek Barabás Sárival	23,—
LPX 19133 Az év lemeze: Himnusz, Szózat, énekelve, csak zene, próza, ismert versek, stb.	20,—
LPX 17715 A rendezők... Hofi leg- újabb vidám lemeze	20,—

Csokoládés szaloncukor
 1 kg 17,—
 Kérje díjtalan legújabb katalógusainkat!

 December 3-án és 4-én, 10 — 19 óráig
 nagyszabású kiállítás Münchenben
 a Hotel Eden Wolff különtermében,
 Arnulfstr. 4 (a főpályaudvar mellett).
 Mindekit szeretettel meghív
Katkó Sándor
AGAPE KIADVÁNYOK

 Újvidéken (Jugoszlavia) AGAPE néven
 katolikus kiadó működik. Kiadványait minden-
 kinek szeretettel ajánlja. Az eddig
 megjelent kiadványok közül kaphatók:

Agape könyvek (megjelenik minden paratlan hónap végén) evi előzetes isten nepek története (Biblia ke- regényben. Edig megjelent 211/212) egy-egy tuzet ara	DM 10,— 2,20
Antal testvér (Páduai Szent Antal élete kepregenyen, színes, 72 old.)	4,—
Nigg-Schneiders: Assisi Szent Ferenc és ványa (1+2 o.d., 72 színes képpel)	17,—
Malinski-Bujak: II. János Pál (210 o., 111 fekete-lehr és 42 színes képpel)	17,—
Képes Biblia	20,—
C. B. de Gaszold: Imák a bárkából A keresztjanoz megyek (Keresztutak gyujtemenye)	3,10 5,—
Harmath K.: Megváltásunk szent éve (brosúra)	1,—
E. Loidl: A fatimai látnokok (bros.)	1,—

 Ezenkívül kaphatók meg természetből vett
 motívumú levelezőlapok (és fél levelezőlap-
 nagyságú képek) bibliai vagy más atoriz-
 mával; katolikus zsebnaptár és falinaptár.
 Amennyiben a megrendelt kiadványok
 súlya megközelíti az 5 kg-t, a posta-
 költségeket nem számoljuk fel külön.
**A kiadó címe: AGAPE, Cara Dusana 4,
21000 Novi Sad, Jugoszlavia.**
 Az Agape szívesen vállal mindennemű
 nyomdai előkészítést vagy nyomatást Ju-
 goszláviában, a nyugatiakhoz képest igen
 méltányos áron!

TAKÁCS
Fleisch & Wurstwarentrieb GmbH
 Dorotheenstr. 4 — 7000 Stuttgart 1
MARKTHALLE, Stand - Nr. 74—76
 Telefon (07 11) 24 31 04

 Ezennel rendelék izletes csemegeárút
Takácsról:

Cikk- szám	Az árú megnevezése	DM/kg kg
101	Friss kolbász	16,—
102	Füstölt kolbász	18,—
103	Disznósajt, paprikás	11,—
104	Disznósajt, borsos	11,—
105	Hurka, májas-rizses	10,—
106	Hurka, véres-rizses	10,—
107	Véreshurka zsemelével	10,—
108	Füstölt véreshurka	12,—
109	Bácskai májashurka, papr.	12,—
110	" " papr. nélkül	12,—
111	Debreceni, friss	16,—
112	Paprikás krakkói	15,—
113	Krakkói paprika nélkül	15,—
114	Fokhagym. vadászfelvágott	17,—
115	Lengyel sonkafelvágott	22,—
116	Tiroli felvágott	17,—
117	"Kulen" Paprikaszalámi	24,—
118	Paprikás abálszalonna	13,—
119	Füstölt oldalas	13,—
120	Füstölt szalonna	13,—
121	Fehér szalonna (6 cm)	12,—
122	Finom sonka	21,—

 Jobbízú a TAKÁCS-árú — Saját készít-
 menyek! — Nettóárak! A szállítási költsé-
 geket hozzászámítjuk. Szállítás utánvétellel.

H I R D E T É S E K
Görög-kat. pap leánya, feketehajú, ké-
 szemű, csinosnak mondott, tanárnő, ze-
 ne-művészet-termeszet-kedvelő, intelli-
 gens, — hozzáillő független férfi ismeret-
 ségét keresi házasság céljából. Fényké-
 pes választ „Szeretet” jellegre kérek az
Ung. Seelsorgeamt címére, A-1010 Wien,
 Stephansplatz 5/3/2, Austria.

Németországban élő üzletember, fiatal-
 os ötvenes, 178/75, megismerkedne egy
 meglelkeletű, független, otthonát sze-
 rető hölgygel. Fényképes válaszokat
 „együtt” jellegre a szerkesztőségbe kér.

Idős magyar özvegyember, francia ál-
 lampolgár, keres hívő katolikus hölgyet
 élettársként, aki megosztaná vele egy-
 szobás összkomfortos lakását Francia-
 ország legszebb vidékén. Cím: **Herczeg
Ferenc**, Residence Riviera 1, Les Car-
 delles 524, 06530 Peymeinade.

**KÉRJUK OLVASÓINKAT, HOGY
ELŐFIZETÉSUKET RENDEZZÉK!**
**A'82-től megváltozott új „Gépjármű-
vezetői vizsga kérdései”** magyar nyelven.
DM 45,— áron kapható: **Dr. L. Deák, Jo-
hann-Clanze-Str. 43, 8000 München 70.**
Adókedvezményes pénzbefektetés! —
 Élet és betegbiztosítások az NSZK má-
 sodik legnagyobb biztosítójánál. — Ér-
 deklődni: **Magyar Sándor, Telefon (089)
201 28 05.**
**Allampolgársági (bíróági- menekült-
ügyi tanácsadás) hiteles német gyors-
fordítás: August Lévai, Lehnsgrund 38,
4300 Essen. — Telefonszolgálat: (02 01)
71 15 82.**
Diószeghy Tibor, hites tolmács és for-
 dító- magyar-német és német-magyar,
 Németországban tanácsadás, állampol-
 gársági és menekültügyi kérdésekben,
 valamint peres ügyekben segít. Daimler-
 str. 249. D-4040 Neuss. ☎ 02101/54 13 17

HAZAI HENTESÁRÚ

1 kg Kolbász száraz	18,—
1 kg Kolbász füstölt	16,—
1 kg Véreshurka rizsával	12,—
1 kg Májashurka rizsával	12,—
1 kg Disznósajt	14,80
1 kg Tokaszalonna	10,80
1 kg Vastagszalonna	14,—
1 kg Tepertő	16,—
1 kg Borda	12,—
1 kg Sonka	24,—

A szállítás utánvételes.

 5 kilón felüli rendelésnél portómentes.
MICHAEL TAUBEL, Metzgermeister
 Peter-Rosegger-Str. 3
 6710 Frankenthal/Pf. Tel. (06 233) 6 26 93

HIRDESSZEN AZ ÉLETÜNKBEN!
„TÉTÉNY” Ungarische Spezialitäten
 Inh.: O. Bayer
 Kreitmayerstr. 26 - 8000 München 2
 Telefon (089) 1 29 63 93

Egri Bikavér	6 80
Alföldi O'aszrizling 1.	5 30
Alföldi Kékfrankos 1.	5 30
Abasári Rizling 0,7	5 95
Debrői Hárs'levelű	6 30
Badacsonyi Kéknyelű	7 20
Badacsonyi Szürkebarát	7 30
Soproni Kékfrankos	6 60
Villányi Burgundi	7 30
Hajósi Cabernet	7 30
Boglári Olaszrizling	6,—
Boglári Kékfrankos	6,—
Boglári Cabernet-rosé	6,—
Tokaji Aszú 4 puttonyos	14 50
Tokaji Aszú 3 puttonyos	12 50
Vilmos körtepálinka	24 50
Császárkörte	19 50
Kecskeméti barackpálinka	27,—
Cseresznye pálinka	24 50
Szilva pálinka	21 50
Kosher Szilva pálinka 0,8	32,—
Hubertus	21,—
Beverage Bitters (Unic.) 1 lit.	32,—
Beverage Bitters 0,5 lit.	17,—
Pick szalámi	kg 27,—
Csabai	kg 25,—
Gyulai	kg 23,—
Házi kolbász	kg 19,—
Süli debreceni	kg 16,—
Süli kolbász	kg 17,—
Kalocsai tarhonya	1/2 kg 3 30
Nagykoktatásza	1/2 kg 3 50
Paprika káposztával	0,7 lit 4 40
Hegyes eróspaprika	4 40
Hegyes csípőspaprika	4 40
Bogyoszlói paprika	4 10
Disznósajt	kg 12 50
Véres-, májashurka	kg 12 50
Kalocsai Paprika-set	7 10
Paprikakrém tubus: édes/félelős/erős	1 50
Gulyáskrém tubus	1 80
Desszert-gelés szaloncukor	kg 16,—

— Üvegárút is szállítunk! —

ÚJDONSÁGI!
MEGJELENT!
Tollas Tibor:
FORGÓSZÉLBEN

válogatott versek

 A költő eddigi öt kötetének legjobb verseit
 és újabb költeményeit tartalmazó 250 ol-
 dalas könyv ára portóval együtt DM 30,—,
 vagy US \$ 14,—, vászon kötésben DM 38,—,
 vagy US \$ 17,—.

 Megrendelhető a Nemzetőr címén:
 Postfach 34 03 61, D-8000 München 34, BRD

 Az előfizetési díjat
 vagy könyvrendelések árát kérjük
Postacsek-kontónkra vagy postán
 (ne bankon!) keresztül átutalni!

Rupp László hites törvényszéki fordító,
 vállal fordításokat magyarról németre és
 németről magyarra. Postfach 162. D-8000
 München 1. — ☎ (0 89) 53 02 35.

Teológiai és Sporttudományi szakfordító
 magyar-német és német-magyar, valamint
 erdélyi honfitársaim számára román-német
 és német-román hiteles fordításokat vállal

SINKA ADÁM

 törvényszéki hites okirattfordító és tolmács.
 Németországban tanácsadás állampolgári és
 menekültügyi kérdésekben.

 Cím: **D-7512 Rheinstetten 1, Lindenstr. 16.**
 Telefon: (07 21) 51 86 61 (17.00 órától.)

FIGYELEM!

 Az „Életünk” új előfizetési ára
 egy évre DM 18,—, tengerentúlról
 légipostával DM 28,—.

 Kérjük előfizetőinket az előfizetési-
 díjat lehetőleg postacsek-kontónk-
 ra, tengerentúlról pedig ne bank
 útján, hanem eurócekkben utalják
 át, mert a banklevonás igen nagy.

Megjelent!!!
A BEFEJEZETLEN FORRADALOM - 1956

 Ez a tanulmánykötet egyedülálló írásokat
 tartalmaz az 1956-os magyar forradalom
 előzményeiről, lefolyásáról, történelmi je-
 lentőségéről, kiegészítve eddig ismeretlen
 fényképek és dokumentumok közreadásá-
 val. A kötet szerzői: **Csonka Emil (†), Dénes
Tibor (†), Gosztonyi Péter, Juhász László, Kab-
debó Tamás, Kocsis Gábor, Oltványi László,
Révész László.**

 A Svájci Magyar Irodalmi és Képzőmű-
 vészeti Kör (SMIKK) kiadása, Zürich, 1982.
 A nyugati magyar művészek reprodukciói-
 val illusztrált 244 oldalas könyv ára fűzve
 30,— sFr / 15,— \$ + portó.
 Megrendelhető: **SMIKK-VERSAND**
 Postfach 87, CH-8037 Zürich.

M. SZERDAY
METROPOLITAN VERLAG

Könyv és hanglemez

Szinnyey J.: Magyar írók élete	Sfr.
és munkái I—XIV. köt.	1,220,—
Benedek I.: Semmelweis	15,—
Berkesi A.: Barátok	17,—
Berkesi A.: Siratófal	20,—
Berkesi A.: Két regény /	
FB-86 és A 13. ügynök	27,—
Boros: Vendégségben öseinknél	31,—
Charrière: Pillangó	30,—
Cseres T.: Parázna szobrok	18,—
Boccaccio: Dekameron I., II	39,—
Feuchtwanger: A csúnya hercegnő	13,—
Dienes: A honfoglaló magyarok	12,—
Füst Milán: Válogatott művei	18,—
Esszépanoráma I., II., III.	50,—
Hugo Viktor: A nyomorultak I., II.	62,—
Magyar elbeszélők 19. sz. I., II.	38,—
Magyar elbeszélők 20. sz. I., II., III.	48,—
Cs. Szabó L.: Közel s távol	21,—
Káma — Szutra	72,—
Zilahy L.: A Dukai család I., II., III.	81,—
Zoltán: Eg és föld között /	
Zichy Mihály élete	25,—
Tamási Áron összes novellái I., II.	39,—
Zola E.: Hölgyek öröme	16,—
Az ősi társadalom magyar kutatói	15,—
Veres P.: Balogh család története	
I., II., III.	35,—
Szabó Pál: Isten malmai	18,—
Orbán B.: Székelyföld	18,—
Szótárak, nyelvkönyvek, új- és antiquár	
könyvek nagy választékban!	
— Hanglemezek és teljes operák —	
— Nyugati kiadású könyvek —	

M. SZERDAY METROPOLITAN VERLAG
 Teichweg 16 — CH-4142 Münchenstein
 Telefon 061 / 46 59 02

Magyar-német hiteles fordításokat
 gyorsan és lelkiismeretesen elvégez —
 színvonalas magyarországi társasutazáso-
 kat — **STUDIEN-REISEN** — szervez
 Kérjen prospektust!
WILHELM DIVY,
 Lindenstr. 50, 7990 Friedrichshafen 1.
 Telefon: 07541 / 71391

ÉLETÜNK

 Szerkesztőség és Kiadóhivatal
 Oberföhringer Str. 40.
 D-8000 München 81
 Telefon: (0 89) 98 26 37 - 38

 Felelős Kiadó:
 a Magyar Kat. Főelkésztség.
 Felelős szerkesztő:
Dr. Harangozó Ferenc,
 Seelsorger.

*

 Redaktion und Herausgeber:
 die Ungarische Oberseelsorge,
 Oberföhringer Str. 40.
 8000 München 81,
 Telefon: (0 89) 98 26 37 - 38.

 Redakteur: **Dr. Harangozó Ferenc.**
 Abonnement: DM 18,— pro Jahr und
 nach Übersee mit Luftpost DM 28,—.

ELŐFIZETÉS:

 Az Életünköt a helyi magyar lelke-
 szek terjesztik, ők küldik szét és ná-
 luk is kell előfizetni!

 Tengerentúlról, vagy ahol nincs ma-
 gyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi
 az újságot.

 Előfizetési ár egy évre DM 18,—
 vagy ennek megfelelő valuta.

 Tengerentúlról légipostával DM 28,—
 Lapzártá: a hónap 18-án.

Hirdetéseket csak 15-ig fogadjunk el.

 Postscheckkonto München:
 Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80
 Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto
 Bankkonto: Bayer. Vereinsbank,
 Konto-Nr. 145 857 - BLZ 700 202 70
 Kath. Ung. Seelsorge „Életünk”.

 Druck: Danubia Druckerei GmbH,
 Ferchenbachstr. 88 - 8000 München 50

 Beilagenhinweis: Einem Teil dieser Auf-
 lage liegt bei: **Rundschreiben.** — A kiad-
 vány egy részéhez körlevél van mellé-
 kelve.

**ELŐFIZETŐINK ÉS HIRDETŐINK
FIGYELMÉBE!**

 Befizetéseket, átutalásokat nem bank-
 kontónkra, hanem **Postacsek-kontónkra**
 kérünk: Kath. Ungarn-Seelsorge — Son-
 derkonto — München, **Postacsekamt
München, Konto-Nr. 606 50-803.**
NEMZETŐR KÖNYVEK DM

Tollas Tibor: Forgószéleben. Válogatott versek, 250 oldal, fűzve	30,—
vászonkötésben	38,—
Szoltsenyicin: Gulag I—II. Oroszból fordította Szenté Imre. Kötetenként	30,—
Rozanich István: A másik partról (versek) fűzve	12,—
Dálnoki Veres: Magyarország honvédelme a II. világháborúban (3 kötet) vászon 80,—	
Megrendelhető a könyv árának beküldésé- vel: Nemzetőr, 8 München 50, Ferchenbach- str. 88. címen.	

 Még kapható
JUHÁSZ LÁSZLÓ
A HÉTTORONYTÓL KUFSTEINIG
 — Magyar rabok idegenben —
 című, 200 oldal terjedelmű, új könyve,
 korabeli dokumentációkkal, valamint a

„BURGENLAND”
 történelmi útkalauz
 második, javított kiadása.
 Mindkét könyv megrendelhető **DM 25,—**
 áron, a szerző címén:
 Bülowstr. 10, D-8000 München 80

MAGYAR HENTESÁRÚ
VIKTOR PÁL
 Lerchenstr. 29 - 7063. Welzheim
 Telefon 0 71 82 / 67 36

	DM
1 kg. Kolbász magyar módra füstölt	16,—
1 kg. Kolbász friss magyar módra	15,—
1 kg. Debreceni vékony bélben	16,—
1 kg. Disznósajt, Baranyai íz után	10,—
1 kg. Disznósajt, füstölt, magyar m.	12,—
1 kg. Balkán májas füstölt	12,—
1 kg. Balkán véres-májas, füstölt	10,—
1 kg. Májás vagy véres hurka sütni való magyar módra	12,—
1 kg. Fokhagymás vadász, m. módra	16,—
1 kg. Fokhagymás Tokaszalonna	12,—
1 kg. Angolszalonna, Baranyai mód.	20,—
1 kg. Hasaszalonna, füstölt,	12,—
1 kg. Fehér hátszalonna, 5-8 cm. magas	12,—
1 kg. Finom magyar hátsó-sonka füstölt, Baranyai ízű	20,—
1 kg. Császár-szalonna, füstölt	20,—
1 kg. Füstölt-oldalas, Baranyai m.	12,—
Tévedések elkerülése végett, közlöm, hogy minden árút Welzheimben sajátkezüleg gyártunk. Szállítunk utánvétellel, bárhova — Kanada és az Amerikai területekre kérjük előre fizetni. Postacsekamt Stuttgart 132-944-703.	

" É L E T Ű N K "

bécsi melléklete - 1983 december

Örüljön a puszta és a kiaszott vidék,
virulva viruljon, mint a lilium,
és örömeiben ujongva daloljon
Mert... meglátják az Őr dicsőségét,
Istenünk ragyogó fenségét.
Mondjátok a csüggedt szíviéknek:
Bátorság! Ne féljete!
Nézzétek, eljön istenetek!
Maga az Isten jön el,
Hogy szabadulást hozzon nektek.

Izaiás 35, 1-4.

Egyházközségi hozzájárulás.

Mint ismeretes, a magyar hivek a lakás szerint illetékes plébánián fizetik az egyházadót, melyet az egyházmegyei Finanzkammer kezel. Ez a hivatal fizeti a lelkészeinket, irodai és egyéb egyházi alkalmazottakat és a dologi kiadásokat: lakbér, fűtés, világítás, útiköltségek stb.

Mi csak az ÉLETÜNK újságra és a magyar rendezvényekre kérünk az egyházaadón felüli hozzájárulást, mégpedig évi 150.- S-t. Évek óta a befolyó összeg még az ÉLETÜNK újság nyomda- és postaköltségeit csak 60 százalékig fedezi.

Az idén a Katholikentag és pápai látogatás nagyon megterhelte a Finanzkammert. Ezért arra kért bennünket, hogy amennyire csak lehet, csökkentjük igényeinket, és az egyházközségi hozzájárulást azok is teljesítsék, akik eddig erről megfélekedtek. Erre a célra novemberben, vagy decemberben Erlagscheint csatoltunk az ÉLETÜNKhez. Az eddig átutalt összegeket köszönettel nyugtázzuk, a hátralékosok hozzájárulását tisztelettel kérjük.

A kisfizetésűek és a jövedelemnélküliek ingyen kapják az újságot, ha óhajukat levelezőlapon, vagy telefonon bejelentik. (Ung.Seelsorgeamt, Stephansplatz 5/3/2, 1010 Wien. Telefon: 52 00 222).

Aki fent megjelölt mód valamelyikén nem fejezi ki igényét az ÉLETÜNK újságra, annak 1984 márciusától nem küldjük.

A n y a k ö n y v i h i r e i n k

Szentségi házasságot kötöttek:

FARKAS József okl. mérnök és Karin Maria SLADKY, 1983 szept.24. Maria Gail. GIFFINGER Konrad és GODI Hedwig, 1983 dec.10-én Bécsben.

Az Őr áldása kísérje az ifjú párokat!

Halottaink:

GUBICZA Tamás ferences segítőtestvér Bécsben, 1983 nov.9-én. 1933-ban nyert felvételt Szent Ferenc rendjébe. 1958-ban jött Ausztriába s a bécsi ferences templomban átvette a sekrestyés szolgálatát, amit halála napjáig nagy buzgósággal ellátott. Reggeli közös szentmisére indulva, útközben a folyosón lelte hirtelen halálát. A rendház kriptájába temették, nov.14-én. R.i.p.

SCHOLTES Rudolfné, szül. Biró Margit, 82 éves Bécsben, 1983 nov.12-én.

SZÉCSEN Erna, 86 éves, Badenben, 1983 november 28-án.

Főtisztelendő MIKO György, 1983 november 24-én, Essenben, 63 éves korában. A bécsi Pazmaneum növendéke volt. Németországban Essenben 20 évig volt a magyar hívek lelkipásztora.

Halottainkat szeretettel foglaljuk imáinkba!

E g y é b k ö z l e m é n y e k

A Szent István Otthon karácsonyi szünete dec. 22-jan.6-ig tart.

Dr.HANÁK Tibor előadása november 27-én a Szent István Otthonban "Az ideológiai és erkölcsi helyzet Magyarországon" címen. Rendkívüli sikert aratott. Reméljük a téma további ismertetésére sor kerül egy újabb előadásban.

IME. A januári első csütörtöki szentségimádás Vizkereszt ünnepének vigiliájára esne, ezért elmarad.

A német nyelvtanfolyam az új évben január 13-án kezdődik a szokott időben.

Karácsonyi programunk:

A karácsonyi ünnepélyünket december 18-án, vasárnap d.u. 15.30 órakor tartjuk: Wien 3., Hagenmüllergasse 31. a Salesianum disztermében. Az ünnepség szentmisével kezdődik a ház kápolnájában. Minden HIVÖNKET szeretettel meghívjuk.

December 24-én "éjfél-i szentmisénk" este 10.30 órakor kezdődik a Singerstr.-ban.

Nagykarácsonykor és karácsony másnapján, Szent István ünnepén, az ünnepi istentiszteletet 11 órakor tartjuk.

A szilvesteresti hálaadás a Singerstr.-ban este 6 órakor lesz. Vizkereszt, január 6., kötelező ünnep.

M a g y a r s z e n t m i s é k v a s á r - s ü n n e p n a p :

I. Singerstr. 7.	P.Dr.Radnai Tibor	11 h
IX. Pazmaneum, szombáton	Prälát Valentiny Géza	18.30 h
XI. Kaiserebresdorf	Antal Béla	11 h
Traiskirchen, tábor	P.Szollár Lajos	9.30 h

M a g y a r g y ó n t a t á s

Minden magyar istentisztelet előtt; továbbá

a Kapuzinerkircheben (I.,Neuermarkt) 7-8 h-ig naponta és pénteken 14.30 h-tól - 18.30 h-ig. P.Dr.Radnai Tibor.

.....

Békés boldog karácsonyi ünnepeket és Istentől áldott újesztendőt kívánunk!

.....

"VÖRÖS IGÉZET" Nagy Katalintól, 24 éves, a Traiskirchen-i táborban lakik.

Magyarországon állami intézetben nevelkedett, ahol Istenről és vallásról csak becsmérlő kritikát hallott.Most készül a kereszttség szentségének felvételére. Nem látjátok, hogy/ settenkedik/ álmod rabló rombolás,/ álszent eszmékbe/ burkolva magát,/ hogy sürog-forog/ körülöttünk/ buzdítva hitté/ tenni hitét,és vallássá önmagát?/ Nem halljátok, hogy/ üvölt/temetve régi szelid imát,/ új imát és újszoltárt fülünkbe?/ Új harcra szólítalak Titeket!.....Verantwortlich:P.Radnai,Wien I.